

മാതൃകാജീവി തന്മയൻ

രാജപുത്രചരിത്രത്തിൽ നീനു്

നാലു ക്രമകൾ

—:o:—

ഗവാക്ഷം

ഉള്ളിള്ളി ശ്രീ. പരമേഖരയ്യൻ

1967

മാതൃകാ ജീവിതങ്ങൾ

രാജഖുറചരിത്രത്തിൽ നീന്

നാലു കമ്മകൾ

—:o:—

ഗ്രന്ഥക്കുടാ

ഫ. 25

ഉള്ളാൾ എല്ലു്. പരമ്മശ്രദ്ധയ്ക്ക്

ഉള്ളാൾ പബ്ലിഷർസ്,

ജഗതി

തിരുവനന്തപുരം

... o ...

1967

[വലു പേ. 75]

All rights Reserved]

സ്വാത്മക പ്രസ്താവന

പ്രസ്താവനയില്ലാത്ത പുസ്തകം വ്യാഴനിക്കിത്തമാക്കണം.

(Malayalam)

MATHRUKA JEEVITHANGAL

By

ULLUR S. PARAMESWARA IYER

Third Edition, July 1967

Copies - 1000

Printed at

THE UNION PRESS, TRIVANDRUM-1.

Publishers

ULLUR PUBLISHERS,

Jagathy, Trivandrum-14.

നൊം പതിപ്പിക്കൻ

മുവച്ച

കട്ടികൾക്ക് സഹായ്രാപദ്ധതി ചെയ്യാനായിരുന്നു സംശയമില്ല. എന്നാൽ ഒരു കമകൾ പുരാണപുത്രപ്പത്താരെയോ തിശ്വസക്കലേയോ ഉദ്ദേശിച്ചായിതന്നാൽ അവയെ എല്ലാ കട്ടികളിലും നീരിപ്പാലെ വിശ്വസിച്ചില്ലെന്ന വന്നേക്കാൻ എളുപ്പമില്ല. ചരിത്രപ്രസിദ്ധി സന്ദർഭിച്ചിട്ടുള്ള മഹാകാരങ്ങും മഹതികളേയും പററിയുള്ള കമകളെ മാത്രമേ ഈ നൃനായി ബാധിക്കുന്നതായി നാം യുണ്ടാണ്, അമേരിക്കാ മുതലായ അനൃതവാദിങ്ങളേതേടിപ്പോക്കണമെന്നമില്ല. നമ്മുടെ മാത്രമേയായ ഇൻഡ്യാന്റും രാജ്യത്തിൽ മാത്രകാജിവിത്തെത്ത നയിച്ചിട്ടുള്ള എത്ര പുത്രപ്പേരുകുണ്ടോ എന്നും അഞ്ച് പണ്ട് ഉണ്ടായിതന്നിട്ടുള്ളതു്? അവരെപ്പറി സപ്ലൈമെഷിലും ദററിവു് നമ്മുടെ നാട്ടിലെ ബാലക്കാർക്കും ബാലികമാർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടിയാണ്“ തൊൻ ഈ പുസ്തകം എഴുതിയതു്. ഇതിൽ നാലു കമകൾ അടങ്കിയിരിക്കുന്നു. അവ മുഴുവൻ രാജപുത്രചരിത്രത്തിൽ നിന്നെന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഈ മാതിരിയിലുള്ള പുസ്തകങ്ങൾ രഹിക്കലും നിഷ്ട് പ്രയോജനങ്ങളായി തീരുകയില്ലെന്ന് എന്നിക്ക് വിശ്വാസമുണ്ട്. മേലും ഈ തന്റെ പരിപ്രകാരം മാപുസ്തകങ്ങൾ പ്രസിദ്ധീകരിക്കണമെന്ന് എന്നീ കണ്ണൂർ മോഹം സഹായായാൽ താൻ കൃതാത്മനായി.

തിരവന്ത്യപുരം

എസ്. പരമേഹപരയൻ.

I. പിറുഭക്കി

എ. ഡി. പതിനാലാം ശതവാഞ്ചൽത്തിന്റെ ഒട്ടവിൽ രാജസ്ഥാനത്തിന്റെ പ്രധാനാംഗമായ മീവാർരാജ്യം ഭാരിച്ചുവന്നത് ‘ലക്ഷ്മണാഖാ’ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സീമന്തപുത്രനായ ‘ചണ്യ’കമാരൻ ആയിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ കിരീംബകാരി. മറപുരത്തിലെ രാജാവായ രണ്ട് ഷ്ടൂ തന്റെ പുത്രിയെ ചണ്യനെക്കാണ്ട് വിവാഹം കഴിപ്പിക്കണമെന്നു് മോഹമൃണംഖായിരുന്നു. രാജപുത്രന്മാരുടെ ഇടയിൽ വധുളുഹത്തിൽനിന്നുന്നു് വരഞ്ഞു ഗ്രഹണത്തിലേയ്ക്കു് അയ്യുനു വിവാഹനാളിക്കേരം ‘വരൻ സപീകരിക്കുന്ന എകിൽ വിവാഹനിശ്ചയമായി. രണ്ടാല്ലെങ്കിൽ ഒരു ദിവസം വിവാഹനാളിക്കേരതോടു് ഉചിതഞ്ഞായ മററു പല കാഴ്ചവുണ്ടോളോടു് തുടി മീവാറിന്റെ തലസ്ഥാനമായ പരിസ്ഥിതിലേയ്ക്കു് പറഞ്ഞു. ദുരൻ ആദ്യമായി ഭാവി വരനേയാണു് കാണേണ്ടിയിരുന്നതു്. അതു ചെയ്യാതെ അയാൾ നേരിട്ട് മഹാരാജസന്നിധിയിൽ തന്നെ കടന്ന ചെന്ന നാളികേരവും മററും തിരുത്തുക്കാഴ്ച വച്ചു് നില്പായി. ലക്ഷ്മണനാകട്ടേ.വയയ്ക്കു് അറുപതോളം വരും. അദ്ദേഹം ദുരന്തന്ത്രം കാഴ്ചവുണ്ടോളും നോക്കി അല്ലോ ഒരു മനഹാസന്താടക്കുടി ‘കമാരൻ ഇവിടെയില്ല. ഇപ്പോൾ വരും. അയാളല്ലാതെ ഇം പുഖുനെ ഉദ്ദേശിച്ചായിരിക്കായില്ലേണ്ടും രണ്ടാല്ലെങ്കിൽ പ്രാത്മം’ എന്നു പറഞ്ഞു.

കാരേക്കഴിത്തു് രാജകമാരൻ കൊട്ടാരത്തിൽ എന്തിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്താട്ട ഭത്യന്മാർ രാജാദിന്മാരിൽ വച്ചു

നടന്ന കമ അറിയിച്ചു. ചണ്ണൻ അക്കൂസ്റ്റിന്റെ സന്നി
ധിയെ പ്രാപിച്ചു് വിനീതനായി നിന്ന. റാഡാ സംഭാ
ഷണം ആരംഭിച്ചു.

ലക്ഷ്മീ—രംപുരത്തിലെ ദുതൻ ഇന്നോതെ അസം
ബന്ധം കാണിച്ചു. എന്ന നേരംപോക്കായി എന്നോ
സാസാരിക്കായും. ചെറു.

ചണ്ണൻ—അറിഞ്ഞു.

ലക്ഷ്മീ—ഈ വിവാഹം നന്നാണ്. മുറ്റു് നാളി
കേരം സപീകരിച്ചുകൊണ്ട് ദുതനെ പറഞ്ഞതയും.

ചണ്ണൻ—എനിക്കു് ഈ വിവാഹത്തിൻ്റെ കമ
ഇന്നീ സപ്തംത്തിൽത്തുടി. സുരിക്കേതക്കുതല്ലു. തിരുമന്ത്രം
കൊണ്ട് ദുതനോട് കല്പിച്ചാം നേരംപോക്കാണെങ്കിലും
ആ നിർവ്വിഷം മുതൽ രണ്മല്ലെന്ന് പുതു എൻ്റെ മാതാ
വായി തീന്തിരിക്കുന്നു.

ലക്ഷ്മീ—മാതാവോ ? നിനിക്കു് ഭ്രാന്തിഭാ ചണ്ണാ ?
ഇതെങ്കിലും തുഞ്ഞാണു് ? എന്നെന്നെങ്കിലും പറഞ്ഞു ?

ചണ്ണൻ—ഈതെ മാതാവുതന്നെ. മരിച്ചു കല്പിക്കു,
തന്ത്രം.

ലക്ഷ്മീന്റെ ഇന്നോഡാഷിച്ചു; ഫൂത്മിച്ചു; കോപിച്ചു;
ഗ്രാസിച്ചു; യാതൊരു പ്രയോജനവുമണ്ണായില്ല. രാജക്കമാ
രൻ താൻ പിടിച്ചുപിടി വിഭാദേശ നിന്ന. മഹാരാജാവു്
സംഭാഷണം തുടർന്നു.

ലക്ഷ്മീ—നാളികേരം തിരിയെ അയയ്ക്കുന്നതു് എന്താ
യാലും ഭംഗിയല്ല.

ചണ്ണൻ—ഈതെളിച്ചുജ്ഞിയും സത്യമാണു്.

ലക്ഷ്മീ—രണമല്ലെൻ നമ്മുടെ കരാറ്റുമിത്രമാണ്. ആ സമിതിക്ക് കടല്ലേരെക്കുഴുവ് വേണ്ടിവന്നാൽ തൊൻ തന്നെ അധ്യാളുടെ പുത്രിയെ വിവാഹം ചെയ്യാം.

ചണ്ണ—അതാണ വേണ്ടതു്.

ലക്ഷ്മീ—(സപ്ലം അലോചിച്ചു്) നിബൃത്തിയില്ലെല്ല കുഞ്ഞിൽ അതും മുടാതെ കഴികയില്ലെല്ലാ. പക്ഷേ അങ്ങനെ ആക്കദോൾ ഉള്ളി ഒരു കാഞ്ഞം ചെയ്യേണ്ടിവരും.

ചണ്ണ—തൊൻ എത്തിനം തയാരാണ്.

ലക്ഷ്മീ—ആ വിവാഹത്തിനീരു ഫലമായി ഉള്ളിക്കു് സഹോദരയാർ ജനിക്കക്കയാണെങ്കിൽ—തൊൻ എങ്ങനെ യാണു് ശ്രദ്ധാ പറയുന്നതു് ? പറയിക്കുന്ന ഉള്ളിക്കാണു്, പറയുന്ന എനിക്കലു, ഇതിനീരു അപരാധം—രാജ്യം അവർക്കു വിട്ടുകൊടുക്കേണ്ടിവരും.

ചണ്ണ—ഈതു വേണ്ടു ? ഈ കാഞ്ഞിയിൽ അപരാധ പ്രസംഗത്തിനേ അവകാശമില്ലെല്ലാ. എകലിംഗസ്പാമി സാക്ഷിയായി എനിക്കു് രാജ്യം വേണ്ട.

പിതാവു് പുത്രനെ തലമുതൽ . കാൺവരു വീണ്ടും വീണ്ടും സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി. പ്രത്രയതോടുള്ളടിയ നില— പ്രസന്നമായ മുഖം—എന്താൽ കലുക്കമില്ലായു് ? എന്താൽ ഗാംഭീര്യം ? മുത്തിമത്തായ പിത്രഭക്തിപോലെ മുന്നിൽ നില്കുന്ന പുത്രനെ നോക്കാതോടും മഹാരാജാവു് മേൽക്കേ മേൽ ഹഷ്ടകലനായി. മാറ്റോടു ചേത്തു് മകനെ ആലിംഗനം ചെയ്യു് ദശാദസപരശത്തിൽ ലക്ഷ്മീണൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു.

ലക്ഷ്മീ—മകനെ! നീ എന്തെ ജയിച്ചു. ഈ രാജം വംശം ധന്യമായി. പുരാണപ്രസിദ്ധനായ ഭീഷ്മാചാന്തിര ശ്രീ ഉള്ളി തോട്ടിക്കുന്നവുണ്ടു്.

ശ്രീ ലക്ഷ്മീ

ചണ്ണ—അപ്പോൾ അപ്പനാണ് എന്നെ തുതുത്യ നാക്കേന്നതു്. എൻ്റെ ഉള്ളിൽ തള്ളിത്തീണ്ടിക്കവിള്ളുന്ന പിറ്റുഭക്തിയെ പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ അപ്പന്തല്ല എനിക്ക് കരവസരം ഉണ്ടാക്കിത്തെന്നതു് ?

അവർ പിരിഞ്ഞു. ലക്ഷ്മണൻ യഥാകാലം രണ്ട് ദിവസിന്റെ പുത്രിയെ വിവാഹവും ചെയ്തു. അതിൽ മുകളജി എന്ന പേരുള്ള ഒരു പുത്രൻ ജനിച്ചു. മുകളജിക്ക് അഞ്ചു വയസ്സുംപോൾ ഒരു ദിവസം മഹാരാജാവു് ചണ്ണനെ വിണ്ടും വിളിച്ചു വരുത്തി പറഞ്ഞു.

ലക്ഷ്മി—കമാരാ? ഇനിയേൽ ഞാൻ വാനപ്രസ്ഥാ ശ്രമം സ്വീകരിക്കവാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. എനിക്ക് വാസ ശക്യമായി. ആയല്ലെങ്കണ്ണതെ മഹമ്മദിയതമായുള്ള ഘുഖ്യ ത്തിനായി വിനിയോഗിച്ചു് ശയാനഗരത്തെ അവരിൽ നിന്ന് വിജാതപ്പാൻ കഴിയുമോ എന്ന പരീക്ഷിച്ചു് അവിടെവച്ചു് പ്രാണത്യാഗം ചെയ്യണമെന്നാണ് എൻ്റെ മോഹം.

ചണ്ണ—എന്നോടു വേണ്ടതു കല്പിക്കാം.

ലക്ഷ്മി—നമ്മുടെ മുകളിത്തിനു് എത്തെല്ലാം സുമലങ്ങൾ ഇണം വിട്ടുകൊടുയ്ക്കേണ്ടതെന്നു സംശയിക്കുന്നു.

ചണ്ണ—എത്തു സംശയമാണു്. മീവാർ രാജ്യത്തിലെ കുറീടുതിനു മുകളന്തല്ല പുണ്ണിവകാശേ? പുണ്ണിവകാശേ?

ലക്ഷ്മി—അതു വേണാമെന്നാലും. അനു് ഞാൻ കേവലം പരീക്ഷയ്ക്കായി—

ചണ്ണ—അതുതന്നെ വേണം. മരിച്ചു കല്പിക്കുന്നതു് അടിയന്നു് സക്കമാണു്. എന്ന മാത്രമല്ല, അപ്പൻ ശയ്യു് എഴുന്നള്ളുന്നതിനു മുന്തന്നെ അഞ്ജൻ്റെ

കിരീടധാരണ മഹോസ്വരം നടത്തിക്കാതെ കഴിക്കയില്ല. തൊന്ത്രടക്കി യുദ്ധസന്ധ്യനായി ഗയങ്ങൾ വിടക്കാളും.

ലക്ഷ്മീ—അതു പാടില്ല, മുക്കളം ദാനമറിവില്ലാതെ കൂട്ടിയാണ്. അവൻറെ കിരീടധാരണം നാം ഇപ്പോൾ നടത്തിയാലും അവൻറെ പ്രതിനിധിയായി രാജ്യം രക്ഷിക്കേണ്ടതു് ഉള്ളൂടി തന്നെ.

ചണ്ണ—കല്ലുനപോലെ ചെയ്യാം.

മുകളിജിയെ ‘റാണാ’ ആക്കി അഭിഷേകം ചെയ്തിരുന്നു് ലക്ഷ്മണൻ ഗത്യിലേയ്ക്ക് തന്റെ അവസാന യാത്ര പൂർപ്പൂട്ടി. മുകളിൻറെ പ്രതിപ്രതിഷ്ഠനായി ചുണ്ണാൻ രാജ്യവും രക്ഷിച്ചു തുടങ്ങി. എന്നാൽ മഹാരഘരം സകല സത്തുണ്ണാസന്പന്നനമായ ചണ്ണനെ മുകളിൻറെ മാതാവു് തെല്ലും സ്നേഹിച്ചില്ല. ബുദ്ധിമുള്ളന്നൃത്യായ ആ സ്മൃതിയുടെ ഭയം തന്റെ മുകളിത്തെ റാണാവായി രാജ്യഭാരം ചെയ്യാൻ ചണ്ണൻ തെരിക്കലും സന്നദ്ധത്തിക്കയില്ലെന്നായിരുന്നു, റാണായുടെ ദ്രോക്കകൾ പലതം പരഞ്ഞു ചണ്ണൻ കേട്ടു. എന്തു അന്യാധികാരിയായ അപവാദമാണു്? സാധു വളരെ വ്യസനിച്ചു. എന്നിട്ടും റാണായുടെ ശക്തിയും ദേപഷവും നാൻ കുന്നാൽ വർദ്ധിച്ചുവന്നതെയുള്ളൂ. ചണ്ണനു് മനസ്സാം സഹിപ്പാൻ പാടില്ലാതെയായി. ഒരു ദിവസം ആ ധീരൻ റാണായുടെ പാദങ്ങളിൽ വീണു സാമ്പ്രാംഗമായി നമ്മു തിച്ചു് ‘അമേ അമ്മയ്ക്ക്’ എന്നെന്നെക്കാണ്ടു് ഒരു സുകടവുമിണാക്കത്തു്. രാജ്യത്തെയും കൂമാരനേയും അമ്മതെനെ ഭേദമായി രക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം! തൊൻ ഇം മീവാൻ രാജ്യത്തിൽ അമ്മ പരഞ്ഞതല്ലാതെ ഇന്തി കാലുക്കത്തുകയില്ല’ എന്ന പറഞ്ഞിട്ടു് പുതാശാങ്കപ്പേട്ടവന്നേപ്പോലെ അയൽ നാട്കളിൽ നൈം പോയി കാലയാപനം ചെയ്തു.

ഈ സംഭവരാത്രിന്നുയാണ് റാണിയുടെ ബന്ധുക്കൾ അത്യുൽക്കണ്ണയോടുള്ള പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. സൗംഗം അസ്മീമിച്ചാൽ ഇതുകൂടിരാതെ കഴികയില്ലെല്ലാ. വേഗതയിൽ ആ സ്കീയുടെ അട്ടുനും സഹോദരനും അവതരികയും കണക്കുമുണ്ടായാൽ അനച്ചരം പുനരുന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു മല്ലൻ തന്റെ പെശറുന്നവേണ്ടി മുറ്റുക്കും രാജ്യഭാരവും തുടങ്ങി. അദ്ദേഹം ആദ്യം കരേറാർ മുകളജിയെ പേരിനും മടക്കിന്നവച്ചുകൊണ്ടു മീവാരിലെ രത്നസിംഹാസനത്തിൽ കയറി ഇരുന്നു. ഒട്ടവിൽ ഭജനം മുത്തു ഉഠരാഞ്ചയായി. ആ ദ്രുതഗംഗാരി കരെ ക്ഷീണിതു പ്രോം താൻ തന്നെയാണ് റാണാ എന്നുള്ള നിലയിൽ പെത്രമാറിയുള്ളതാണ്. പെശരനും അദ്ദേഹത്തെ വെറുത്തു. മുകളൻ്നു ആയയ്ക്കുപോലും ആ ദ്രുഷ്ടൻ്നു ധിക്കാരം ദ്രുണ്ണപാരിയെന്നും അ നികുഴ്ചസമിതിയിൽ പണി നോക്കുവാൻ താൻ തയ്യാറിക്കുന്നു റാണിയെ അറിയിച്ചു. റാണിക്ക് അപ്പുംഗാണു് ചണ്ണൻ ആ രാജ്യം വിട്ടുപോയതു് അബദ്ധമായെന്ന തോന്ത്രിയതു്. വെയിൽ കൊണ്ടല്ലോതെ നിഴലിഞ്ഞു നന്ദ അറിവാൻ തരമില്ലെല്ലാ. തന്റെ അട്ടുനും പല നാനാവിധിങ്ങളും നാട്ടിൽ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്നവേണ്ടും ആ നടപടികൾ എത്തെങ്കിലും കലാപത്തിനു കാരണമായിതീനേർക്കുമെന്നും ആ സാധ്യപി ഒരു ദിവസം അട്ടുനെ അറിയിച്ചു. റാണി ലിഡുന്നു പ്രദയം അന്നാണു് റാണി കണ്ണതു്. തുജ്ജസ്സപ്പും പോലെ ആ ദ്രുഷ്ടൻു ഒന്ന ചീറ്റി.

രണ—നീയെന്തു പറഞ്ഞു ? എട്ടും റണ്ടും തിരിവില്ലാതെ പോട്ടപ്പെണ്ണു! നീഡാണോ നമേഖ മുന്നാഡാഷിക്കാനും ശാസിക്കാനും ? തലയിരിക്കു ആട്ടന വാലേ! കത്തിക്കളുണ്ടി.

റാണി—ഈൻ കൂട്ടിയുടെ അദ്ദേശ്യത്തെ ഉദ്ദേശിച്ച് അറിയിക്കാണോ.

“കൂട്ടിയുടെ അദ്ദേശ്യം! എന്തു കൂട്ടി? ഇന്തു കൊണ്ടുവാകാണാട്ടി!” എന്ന പറമ്പത്തു് രണ്ടുമല്ലും മുകളിനാ രണ്ടുകാലിലും പിടിച്ചു് വെള്ളങ്ങേടുന്ന വിഴുപ്പു് ഓസ്റ്റോന്നോലെ തരയിലേക്കു് ഓഡോ. സാധു റാണി തുംബിപ്പോലെ വിറച്ചു് ‘അദ്ദേശു കൂട്ടിയെ കൊല്ലുന്നോ’ എന്നു് ഉറക്ക നിലവിളിച്ചു്. ഭത്യരാത്രം തവണക്കാരം ഓടിച്ചുണ്ടാ. അതിനമുപു് രണ്ടുമല്ലും കൂട്ടിയെ വിട്ടുവച്ചു് ‘മകൻകു് എന്നോ ബാധ്യാപദവമാണോ’. സാരമില്ലോ എങ്കിലും ഒരു രക്ഷയോ മറ്റൊ എഴുതി ക്കെടുണ്ടോ’ എന്നു് ത്രിസ്തർത്തുകാരെ പറമ്പത്തു.

അന്നാഞ്ചേരം അദ്ദേശന കഴിഞ്ഞു. നല്ല ബാധ്യാപദവം! തന്റെ അദ്ദും മനജ്ജുവേഷധാരിയായ ഒരു രാക്ഷസനാശനം സ്വാത്മമാത്രനിർത്തനായ ആ മുർഖൻ വേണ്ടിവന്നാൽ തന്നെയും തന്റെ കൂട്ടിയെയും ഇല്ലായ്ക്കുചെയ്യുവാൻ മടക്കകയില്ലെന്നും റാണിക്കു് ബോധായം വന്നു. ആ ബോധാന്തരു ഉറപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മരഹരായ സംഭവവും ആ ഇടയ്ക്കുതന്നെ അവിരുവച്ചു നടന്നു. ചണ്ണൻറെ മാതാവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനജനം മുകളിക്കുന്ന സമവയസ്യനമായ രഘുദേവൻ എന്ന ബാലനം അന്തിപ്പുരത്തിൽ റാണിയോടു തുടി പാത്രംവരികയായിരുന്നു. മുകളിനും രഘുദേവനും രാമലക്ഷ്മണന്നും പ്രാണിക്കാരന്നും അതിനും മാതാവിരുന്നും അന്തിപ്പുരത്തിൽ തന്നെ പാപ്പിച്ചുംവച്ചു രാജ്യം വിട്ടുപോയതു്. ഒരു ദിവസം കാലം തുടു് രഘുദേവനെ അന്തേഷിച്ചതിൽ എന്നും കാണ്ണാനി

ലൂത്യായിതന്ന. ‘ആ കുട്ടി എവിടെ’ എന്ന് രാണി അച്ചുനോട്ട് ചൊഡിച്ചു.

‘ആറ്റിൽ ഒഴുക്കീട്ടുണ്ട്’. ഇപ്പോൾ ഏകദേശം അതിന്റെ അച്ചുൻ താമസിക്കുന്ന ഗയയിൽ എത്തിയിരിക്കുന്നും’ എന്ന് ഭ്രാഹ്മി ഉത്തരം പറഞ്ഞു.

‘അമേ! രഘുവിനെ കാണാതെ നോന്നിന് ഉള്ളുകയില്ല’ എന്നായി മുകളൻ,

രാണിയെ ഇം സംഭവം എത്രമാത്രം വ്യസനാക്രാന്ത യാക്കിയെന്ന് പറയേണ്ടതില്ലോ. ഇം അത്യാചാരത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടുവാൻ ആ സ്ഥീരതം ഒരു മാർഗ്ഗമേ കണ്ടുള്ളൂ. തന്റെ അച്ചുൻ മുതലായ രാജദ്രോഹികളിൽ നിന്ന് തന്റെ പുത്രനേയും രാജ്യത്രൈയും രക്ഷിക്കുന്നതിന് ചണ്ണനോട് തന്റെ അപേക്ഷിക്കുക എന്ന് ആ സ്ഥാപി നിശ്ചയിച്ചു എകലിംഗക്ഷത്രത്തിലെ പുരോഹിതനെ ആ വിവരമറിയിച്ചു. പുരോഹിതൻ ദേശാന്തരവാസിയായ ചണ്ണനെ പ്പോയി കണ്ടു. ‘രാണി എൻ്റെ അമ്മയെക്കാർ എനിക്ക് അധികമാണ്. രാണിക്കു വേണ്ടി ജീവനെങ്ങുടിയും ത്യജിപ്പാൻ എന്തെങ്കെ മടങ്കില്ല’ എന്ന പറഞ്ഞു. ചണ്ണൻ ആ ക്ഷത്രത്തിലെ ഉത്സവം അവസാനിക്കുന്ന ദിവസം താൻ വേണ്ട ഭേദമാത്രമായെന്തി രണ്മല്ലും തൃഞ്ഞിയ ശത്രുങ്ഗളിൽ നിന്ന് രാജ്യത്രൈ വിശ്വാസ്ത്രത്രകാളുള്ളാമെന്ന വാദാനും ചെയ്തു.

ഉത്സവത്തിന്റെ അവസാന ദിവസമായി, രാജത്തിയും പുരോഹിതനും ചണ്ണനെന്നിയും തുടങ്ങെന്നും വരവിനെ പ്രതിനിധിപ്പം പ്രതീക്ഷിച്ചു കൊണ്ടിരിക്കുയായിതന്ന. നേരം ഇത്തടി; മണി പത്തടിച്ചു. എന്തിട്ടും ആരെയും കാണ്ടാനില്ല. ഉത്സവാഞ്ചലാഷം കഴിഞ്ഞു ‘എകലിംഗ ബിംബവെന്നതു

കോട്ടയ്ക്കത്തേയ്ക്ക് “എഴുന്നില്ല കണമ്പാർ ചണ്ണമം യുദ്ധവീരനാരാധാര ഇരുന്നു” അന്തചരമാതം വേഷപ്രച്ഛന്നമാരായി കാഴ്ക്കാരൻ ഇടയിൽ പ്രത്യക്ഷിപ്പിച്ചു. ചോദിക്കനവരോടൊക്കെയും തങ്ങൾ ഉസ്സവം കാണാൻ വന്നിരിക്കയാണെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. ക്ഷണമേരുംകൊണ്ട് രാജധാനിയും മറും അവർക്ക് കീഴടങ്ങി. റാണിയുടെ സഹോദരൻ ഭയപ്പെട്ട് ഹാടി. രണമല്ലനാക്കട്ടെ മദ്യപാനം ചെയ്തു മത്തനായ് ഒരു കവച്ചിയിരുന്നു. കീടക്കയായിരുന്നു. വെളിയിലരെത കോലാഹലവും വിളിയുമാണോ അവിടെ അറിയുന്നു? ആ എഡാതകനെ കവച്ചിയേണ്ടുള്ളി വരിഞ്ഞിരുക്കി ക്ഷേത്രിചണ്ണൻറെ ശ്രദ്ധാരായ അനചരനാർ പെടിവെച്ചു കൊന്നു. ചണ്ണൻ വിണ്ടും മുകളിന്നെന്നു പ്രതിനിധിയായി കരെക്കാലം രാജ്യം രക്ഷിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനു പ്രാണിയായ പ്രോഥം സർവാധികാരണങ്ങളും വിട്ടുകൊടുത്തു. മുകളജി “റാണാ” ആയി രാജ്യഭാരം മുട്ടണിയപ്രോഥം കൗര രണ്ടു നഗരങ്ങളെക്കിലും ചണ്ണൻ എടുത്തുകൊള്ളണമെന്നു് കഴിയുന്നതും നിർബന്ധിച്ചുനോക്കി. ആ മനസ്പി ഇം നിർബന്ധിയത്തിനു് വശംവദനാധിക്രമിലുന്നു. പറയേണ്ടതില്ലപ്പോൾ. മുകളിന്നെന്നു പ്രജകളിൽ. ഒരാളുന്നതുപോലെ മീവാർ രാജ്യത്തിന്നെന്നു യഥാത്മ കിരീംാവകാശിയായ ചണ്ണൻ തന്നെന്നു ആയുദ്ധപ്പത്തെ നയിച്ചു.

വിപദിയെൽ

സംഗരൻ മുകിലസാത്രാജ്യ സ്ഥാപകനായ ബേബർ പാദഷാഖാവോട്ടം മററും എന്തിൽ^{*} പല ലോറയുലമ്മാളി[#] നണ്ണാഡി ശാശ്വതമായ യഗ്ന്യ സപ്താദിച്ചു^{*} ഒട്ടവിൽ പറ ഗതിയെ പ്രാപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന് താൻ മരിക്കുന്നോൻ രഹാന്തനം വിക്രമാദിത്യന്തനം റണ്ട് പുത്രരാർ ജീവിച്ചി അന്തരൂട്ടാതെ കണ്ണറാവതി എന്ന ധർമ്മപത്മി ഗർഭവും ധരി ചുംതനു. യമാകാലം ആ സ്മൃതിനാം ഒരു പുത്രശ്രൂജയെ ഫുസവിച്ചു. ആ കൂട്ടിക്കഴ്[#] ഉദയൻസിദ്ധൻ എന്നായിതനു നാമധ്യേയം.

രതാൻ അഞ്ചുവഷ്ഠത രാജ്യഭാര്യപോലും കഴിയുന്ന തിരി മുന്പായി ഒരു ദ്രവ്യാഭ്യർഷിയെവച്ചു മരിച്ചുപോയി. വിക്രമാദിത്യൻ ശർവിപ്പുനാം ദുരഹങ്കാരിയും വിവേകഞ്ഞനു നമായിതന്നതിനാൽ രാജപുത്രൻ അദ്ദേഹത്തെ ലേശവും സ്നേഹിച്ചില്ല. പ്രഭക്കുന്നാരെയും ചൈതന്യപ്രമാണികളേയും വെറുപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു സാമ്രത്യം ഈ രാജാവിനു അ തേയുകമുണ്ടായിരുന്നു. രാജചുത്രരാർ ദ്രാവ്യാഭ്യർഷി അശ്വാസു ഡന്താരായ ഭന്നാരാണ്[#]—വിക്രമാദിത്യനാക്കെട്ട് അശ്വം എന്നതു ചതുരമീച്ചറുന്നായിതനു * “നിങ്ങളെല്ലുകും നിങ്ങളുടെ മുത്തുക്കും! പണ്ണുവേണാക്കിൽ പടക്കുട്ടാനൊ പണ്ടി?” എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം പുരാതനകാലം മുതൽക്കു തന്നെ ചിററുതിൽ ഉണ്ടായിതനു അശ്വപ്രസ്തന്യത്തെ പിരി ചുയച്ചുവെച്ചു^{*} പുരനാട്ടകളിൽനിന്നും[#] കരെ പദാതികകളും * വത്തതി അവക്ക് ധാരാളം ശമ്പളവും പടിയും കൊടുത്തു^{*} രാ

* ചതുരമീച്ചറുണ്ട്=ഇപ്പുമില്ലാത്ത കാഞ്ഞം.

* പദാതി=കാലാർപ്പം.

ജയാനിയിൽ പാപ്പിച്ചു. രാജ്യം അനാദമായി. പട്ടാപ്പുകലെ
കുത്തിക്കൊല്ലും തീവെട്ടിക്കൊള്ളും മുല്ലാതെ ദിവസം ചു
തന്നെ. മലയരയന്നാർ കോട്ടുകളുടുടിക്കടന്ന് മോഷണം
തുന്നേ. കേൾവിയും ല്ലി കേൾപ്പോതമില്ല. രാജാവു ആജ
കളോടു കൂടുതുന്നരെ പിടിപ്പാൻ ആജ്ഞാപാപിച്ചതിൽ 'ഈന്നു
ഒരു മുത്തുപ്പുന്നാരിൽ ചിലരെ ദഹനത്തുടിക്കണക്ക്യോ; അവർ
കാൽനടയായി നടന്നുചെന്ന പിടിക്കുന്ന്' എന്ന പറയ്ക്കേ
അവർ അദ്ദേഹത്തെ പൂച്ചിച്ചു.

അതിനീട്ടു പുട്ടിവിനാൽ ബന്ധനസ്ഥനാക്കപ്പെട്ട
മുസഫർ മരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിനേരു പ്രപുത്രനായ ബഹദുർ
മാളവരാജ്യം രക്ഷിച്ചു തുന്നേ. ബഹദുർ മഹാപരാക്രമ
ശാലിക്കായ ഒരു ദോഖാഭാവായിതന്നു. രാജപുത്രന്മാരെ ഒരു
പാഠ പഠിപ്പിപ്പാൻ അതാണു അവസരമെന്ന് അദ്ദേഹം
നിശ്ചയിച്ചു. തന്റെ അച്ചുനെ അവകാനിച്ചു് കാരാഗ്രഹ
സ്ഥിലിടു പുട്ടിവിനേരു പട്ടണത്തിലുള്ള സ്കീകളെ മുഴവൻ
താനും മാനംഗംചെയ്യു കാരാഗ്രഹത്തിലിട്ടുണ്ടെന്നു ശപ
മാം ചെയ്യു് ഒരു വലിയ ദൈനന്ദിനത്തിലുള്ള ബഹദുർ ചി
ററുരിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. വിക്രമാദിത്യൻ തന്റെ ഉദ്ഘാടനിക
ളായ അനധാര്യക്കളോടുടക്കി ശത്രുവിനെ മംഗ്രമല്യത്തിൽ
വച്ചുതിന്ത്തു, മഹാദായിൻ വച്ചു വെടിയിടുന്ന ശബ്ദം കേട്ട
പ്രോംതനെന്ന ആ ക്ഷുദ്രദേഹനാർ ഓടിത്തുന്നേ. ഒരു നീല്ക്കണ
ഞാഡിൽ ചെന്നു് രക്ഷപ്പെട്ടു. വിജയിയായ ബഹദുർ നേരേ
ചിററുരിലേക്കും തിരിച്ചു.

രാജപുത്രന്മാർ :വിക്രമാദിത്യനെ ഉപേക്ഷിച്ചു എങ്കിലും
തന്നെ നഗരത്തെ ഉപേക്ഷിപ്പാൻ തയ്യാറായിതന്നീല്ല.
നിവൃതിയുള്ള ഭാരതീയനാൽ ഭക്താർ കോട്ടുകളും തുടി. ശിശു
വായ ഉദയസിംഹനേയും രാജധാനിയേയും രക്ഷിപ്പാൻ

സന്നദ്ധത്വാരായി നിന്നും എങ്കിലും പലവാസികൾ അവരുടെ മനസ്സിൽ വരുമെന്ന് അവർ അഭ്യര്ഥിയായി. പിന്നെ കോട്ടയുടെ മിട്ടശ്ശ് ഒന്നമാത്രമേ ആരുയ്യമായിട്ടുണ്ടെന്നും ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടു. ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടു അംഗത്വിലൂടെ അംഗീകാരിക്കപ്പെട്ടു. അതുവരെ അഭ്യര്ഥിയുടെ വൈദികതന്നെ കുറഞ്ഞിരുന്നു തീരുമാനിക്കുന്നതിൽ. അതുവരെ അഭ്യര്ഥിയുടെ സ്വഭാവം ദൃഢം അനുമാമിഷംകൊണ്ട് നിന്നനിലയിൽ മരിഞ്ഞുവീണു. നഘരക്കണ്ണയുടെ കമ്പ് അതോടുകൂടി കഴി തെളിഞ്ഞു. പ്രതികാരേച്ചുതുവായ ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടു കുറഞ്ഞിരുന്ന ശ്രദ്ധക്കേളും ഇന്നതേവെച്ചും എന്നും ഉംഗിപ്പാൻപോലും വിഷമമായിരുന്നു. മേൽ വേണ്ടും എന്നതാണെന്നുള്ളതിനെ പുറതിരജ്യാനിക്കുകയും ആലോചനയായി. ആക്കം ഒരു ഉപായവും രോന്നിക്കില്ല.

കുട്ടിം റാണി കല്പനാവതി സ്വല്പം ആലോചിച്ചു തന്റെ കരും കിടന്നിതന്നു സ്വല്പക്കുണ്ണം ഉംരി ദൈയത്തിനു മരിഞ്ഞുണ്ടെനെ പറഞ്ഞു.

കല്പനാ - ഇതാണു ആരുക്കിലും ഒരു ഭാൻ ശ്രദ്ധ മല്യത്തിൽ കൂടി എന്തും പുതുനോയുംകൊണ്ട് പാതയുംബന്നീരാജ്യത്തിലെല്ലാ മരാരാ അവരെന്ന ആക്കിയുംവച്ചു് നേരെ ചെന്നു് ബേബാൻ പാദഷാവിന്റെ പുത്രൻ ഹൃമയുണ്ട് രാജക്കമാരനെക്കൊണ്ട് കല്പനാവതി ഇം വള്ള അവിടതേക്കു സമർപ്പിച്ചു് അവിടെ തന്ത തന്റെ സംഖ്യാദത്തായി വരിക്കുന്ന എന്ന പറയണം. എന്നാൽ മീവാർ രാജ്യം നശിക്കയില്ല.

‘അതു താനായി’ എന്ന ശ്രൂക്കണ്ണന്റെ എന്ന ഒരു രാജ ഭക്തനായ ഭാൻ പറഞ്ഞു.

അന്നു രാത്രിയിൽ തന്നെ ശ്രൂക്കണ്ണന്റെ റാണി ആജ്ഞത്വാ പിച്ചുത്രപോലെ ഇടയസിംഹത്വ ബന്നീരാജ്യത്തിൽ കൊണ്ട്

ചെന്നാക്കകയും വംഗദേശരഥിൽ ഒരു യുദ്ധത്തിൽ എപ്പറ്റി
അന്ന ഹൃമയുണിനെ ചെന്നാക്കംട്ട് സംഭവാരെത്ത അഭിഷിക്ഷ
കയും ചെയ്തു.

മഹാനായ ഹൃമയുണി രാജക്കമാരൻ ദ്രോതവത്തിൽ നി
ന്ന കമ ഭൂഷണം ധരിച്ചു. രാജപുത്രന്മാരുടെ ഇടയിൽ ഒരു
യുവതി തന്റെ കൈവള ഉണ്ടായി ഒരു പുതശ്ശെന എല്ലിക്കു
യാശണങ്ങിൽ അവൻ അന്നാമുതൻ അവളുടെ മാനത്തെ പാലി
ക്കുന്നതിനും ബാല്യപ്രധനനായ ജേയുഷ്ണസഹാദരനായി. ഹൃമ
യുണി ക്രോനേരം ചിന്താക്രാന്തനായി ഇരുന്നു. “ചിററുരിലേ
മഹാരാജാവിന്റെ ധർമ്മപത്രി എന്നെ ജേയുഷ്ണനായി വരി
ക്കുന്നു. ഇതെല്ലാ ധർമ്മസക്കടകമാണും? ചിററുരിനു ഇപ്പോൾ
ആക്രമിക്കുന്നതു ഒരു മുസൽമാൻ. വദ്യനായ നബിയുടെ
മതാന്തരായി. മഹാശീരം മഹാമേധാവിയുമായ ഒരു ദേഹാ
ഖാവും”. അദ്ദേഹത്തിന്റെ അക്കുന്ന രാജപുത്രനാർ അന്നാ
യമായി അവമാനിച്ചിട്ടും ഉണ്ടും. ആ സമിതിക്ക ബഹുമാന
ന്തിൽ ഒരു പ്രതിക്രിയ എന്നുനെ അക്രമമാകും; ഈ അവസര
തന്റെ ഒരു മഹമഹിശനായ തന്റെ എത്രാതാണു വേണ്ടതും;
എല്ലു, ഇതെതാലോചനയാണും? അത്യാപത്തിൽപ്പെട്ടിരി
യുന്ന ഒരു അബ്യലധ്യായ യുവതി, പോരാത്തതിനും ഉള്ളതുമായ
തന്റെ ഒരു മഹാരാജ്ഞതി. തന്റെ ഒരു പുതശ്ശെന്നു കുത്തി
യല്ലെങ്കിലും എന്റെ സഹായശ്ശെ അപേക്ഷിക്കു
ന്നതും? വരുന്നതു വരുത്തു. ബഹുമാന പോയിട്ടു എന്റെ മുഖി
സപ്പേട്ട അക്കുന്ന വേബവൻ പാദശാ തന്നെയാണും ഇപ്പോൾ
ചിററുരി നഗരത്താൽ ആക്രമിക്കുന്നതെങ്കിലുംതും തന്റെ ആ
ആക്രമണാത്തെ നിരോധിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ തന്റെ ആശ്വസ്താ,
എന്റെ അന്തിപ്പരമെന്തെങ്കിലും ആക്രമിക്കുന്നതു നപുംസക
ന്നുള്ളിൽ ഒന്നാണും” എന്നും അഉല്ലാഡിച്ചുംതും ‘ദതാ! സ
ഹോദരി ദയപ്പേടും. ദയയ്ക്കുമായിരിക്കുതും. ഇന്നേയ്ക്കു

നാലാംപക്ഷം ഹൃമയണിന്[”] തീടിൽ ജീവനശൈക്ഷിക്കിൾ റാണി അദ്ദേഹത്തെ ചിററുക്കോട്ടു മുൻവശത്രു[”] സെസന്യസമേത നായി ഘുഖ്യസന്നദ്ധനായി കാണം[”] എന്ന് രാജക്കമാരൻ പറഞ്ഞു.

അതിനിടയ്ക്ക്[”] ചിററുരിൽ നടന്ന കലാപത്തിന്[”] അതി രില്ലായിരുന്നു. ബഹമുറിശ്വർ ശപമം രാജപുത്രനാക്ക് നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നതിനാൽ ജീവനോട്ടുടി ഒരു പുതശ്ശനോ സ്കീയോ ശത്രുവിശ്വർ കയ്യിൽ അകപ്പെട്ടവാൻ ഇടവര്ത്തതെന്ന്[”] അവരും നിശ്ചയിച്ചു. ആദ്യം വിക്രമാഡി ത്യാഗരം മാതാവു[”] കോട്ടയു വെള്ളിയിൽ പുരജൂട്ട് പടവെ ടിമരിച്ചു. രാജാവിനെത്തുടാതെ രാജപുത്രനാർ യുദ്ധം ചെയ്യ തില്ലുന്ന വയ്ക്കുള്ളതിനാൽ ഓരോ ദിവസതേങ്കു[”] അവർ ഓരോ പ്രഭുജാനാരെ രാജാക്കന്നാരാക്കി അഭിഷേകം ചെയ്തി ചു. ഒരു ദിവസം ഒരു രാജാവു മരിച്ചാൽ അട്ടതു ദിവസം മദ്ദത്തു രാജാവായി. രണ്ടുമുന്ന് ദിവസംകൊണ്ട് കോട്ടയു കത്തുണ്ടായിരുന്ന പുതശ്ശനാർ ടട്ടുകാലും മരിച്ചു. ശ്രേഷ്ഠി ചതു[”] സ്കീകളായിരുന്നു. റാണി കണ്ണുംവതി ഹൃമയണിന്റെ വരവിനെ കാത്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒടുവിൽ ഒരു നിവൃത്തിയും കാണാതെയായി. ശാത്രുക്കൾ അന്തഃപുരത്തിനകത്രു[”] പ്രഭു ശൈക്ഷണ്യമുള്ള പതനംവന്നു. , റാണി തന്റെ വിശ്രദ്ധാസി യായ പാല്പുംയെ നോക്കി “പാല്പും, നീ എങ്ങനെയെങ്കിലും ബന്ധിയിലേക്കു ചെന്നു[”] ഉള്ളൂഡേയ രക്ഷിക്കണം. നിശ്വർ കൂടിക്കും ഉദയസിംഹാനം ഒരു വയ്ക്കാണും. രണ്ടുപേരേണ്ണും നീ തന്നെ വളർത്തണം. ഇംഗ്രേസ് ഒടുവിൽ എല്ലാം നേരെ യാക്കം ”. എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ട്[”] സമീച്ചത്രുള്ള പാരക ഭീൽ വലുതായ കഴികൾ കഴിപ്പിച്ചു[”] അവയിൽ ധാരാളം വെട്ടിമരിയുന്നുകളും ഇന്ധനങ്ങളും മുട്ട് നിരചു[”] അതിൽ ബാക്കിയുണ്ടായിരുന്ന രാജപുത്ര സ്കീകളോട്ടുടി ചാടി തീ കൊള്ളുന്നി പ്രാണത്യാഗം ചെയ്തു.

ബഹുമാർഗ്ഗം അന്തഃപുരത്തിനകത്തു കയറി. അവിടെക്കണ്ട കാഴ്ച അതിഭയങ്കരമായിത്തന്നു. വാളേച്ചത്തു കണ്ണേഴ്ചോ ചെയ്യുവൻ അണ്ണനെന. തീയിൽ ചാടി പ്രാണ ത്യാഗം ചെയ്യുവൻ അണ്ണനെന. വിഷം തിനു് മരിച്ചുവൻ അണ്ണനെന. കെട്ടിത്തുണ്ടിച്ചുത്തവൻ അണ്ണനെന. ഉയിരോച്ചത്തി ഒരു പുതശ്ശനേയു സ്കീഫേയു രാജധാനിയിൽ എന്നും കാണ്ണാനില്ലായിത്തന്നു. പ്രകൃത്യാ ധീരനായ ബഹുമാർഗ്ഗം പരിനേരി ആശു് സ്കൂപ്പുനായി നിന്നു, മുപ്പത്തിരായിരം പുതശ്ശനാം പതിമുവായിരം സ്കൂകളും രഥാളയും മരിച്ചിരിക്കുന്നു. ബഹുമാർഗ്ഗം തന്റെ ശപമം തെററിയതിൽവച്ചു് ശ്രീശ്രീനായിരക്കിൽ വിരലുംവച്ചു് നെടുവീപ്പിട്ടുകൊണ്ടു നിന്നു.

ഒരു ദിവസം മുൻപു് ഹ്യൂമയുണിനു് എത്താൻ കഴിയുമായിതന്നു എക്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് രാണിയെ ജീവനോട്ടുടക്കി കാണ്ണാൻ ഇടവത്തമായിത്തന്നു. പക്ഷേ ഈ കലാപം കഴിഞ്ഞെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിനു് തന്റെ സേനയുമായി ചിറവരിൽ എത്തുന്നതിനു് സാധിച്ചുള്ളൂ. ഹ്യൂമയുണ്ടു് നടനു വത്തമാനം മുഴവൻ അറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കല്പനകൾ കുറയാംകൊണ്ടു് ജപലിച്ചു. ക്ഷീണപ്രായമായ സുൽത്താൻറെ സൈന്യം രാജകുമാരനോടു് എതിക്കുന്നതിനു് ഒരു പ്രകാരംശതിലും സന്നഖ്യമായിതന്നും. വിക്രമാഡിത്യനെ വീണ്ടും മീവാറിലെ രാജാവാക്കി വാഴിച്ചുംവച്ചു് ഹ്യൂമയുണ്ടു് ബംഗാളിലേക്കു മടങ്ങി തന്റെ മതകുമാരനു ഉദയസീംഹനെ വേണ്ടതുപോം ലെ സംരക്ഷിക്കണമെന്നു് രാജകുമാരൻ വിക്രമാഡിത്യനോടു് പ്രദത്യുകം മുണ്ണോഷിക്കയുണ്ടായി. പബ്ലിക് അതിനിടയ്ക്കു് സംശയതു് ചാടി ബന്ധിയിൽചെന്നു് പേരിൽതന്നു. ഉദയസീംഹനോട്ടുടക്കി അവൻ തിരിയെ ചിറവരിലെത്തി ആ ക്ഷമാര നെ രക്ഷിച്ചുപോന്നു.

എന്നാൽ വിക്രമാഡിത്യനു്, ഇത്രയെല്ലാം ഗഹപ്പിച്ചകൾ വന്നിട്ടും അദ്ദേഹം നേരേയാകന്നതിനുള്ള ലക്ഷണങ്ങൾ

കണ്ണിലും ‘ചൊട്ടയിലുള്ളതു’ ചുടലവരെ എന്നാണെല്ലാ പഴ
മൊഴി. രാജ്യം തിരിയെ കിട്ടി ഒരു മാസം കഴിയുന്നതിനു
മുൻപു് അദ്ദേഹം സബ്സിൽവെച്ചുതന്നെ. ഒരു ഘുഖ്യനും യോ
ഗ്രനകായ പ്രളവിനെ പ്രഹരിച്ചു. പെണ്ണരക്കാർ പിരോന്നു്
അക്കപ്പാടെ ഇളക്കി വിക്രമാദിത്യനെ രാജ്യത്തേക്കിയും
ചു് ഉദയസിംഹൻ്റെ ബാല്യം കഴിയുന്നതുവരെ വനവീരൻ
എന്നൊരു പ്രഭവിനെ രാജ്യരക്ഷയ്ക്കായി നിയമിച്ചു. വനവീ
രൻ ഉദയസിംഹനെ വേണ്ടതുപോലെ സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളാ
മെന്നു കിരീടധാരണമുള്ളത്തിൽ ശപമം ചെയ്തു. എന്നാൽ
അൻറെ രാത്രിയിൽതന്നെ ആ ദൃശ്യൻ വിക്രമാദിത്യനേയും ഉദ
യസിംഹനേയും വധിക്കണമെന്നു് തിരിച്ചുപ്പേട്ടതാണി. കയ്യിൽ
കിട്ടിയ അധികാരം കളവാൻ ആക്ഷു് മനസ്സും വരുത്തം? ആ ഹാ
പി വ്യസനിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു കട്ടിലിട്ടെങ്കിൽ കിടന്നിരുന്നു വി
ക്രമാദിത്യൻ്റെ നേരെ പാതയു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കണ്ണുതെ
ഒരു വെള്ളിക്കാണ്ടു് ചേരാറിച്ചു. പ്രസ്തു അപൂർവ്വക്കും പാല്പം
ചോറും കൊട്ടത്തു് രാജക്കമാരനെ തൊട്ടിലിൽ ഉറക്കിയ
തിന്റെ ശേഷം അതിനു സമീപത്തു് തന്റെ കട്ടിയേണ്ണും
ഉറക്കിക്കാണ്ടിരിക്കയായിരുന്നു. അടുത്ത മുറിയിലെ കരച്ചി
ലും നിലവിളിയും ലഹരിയും അവർ കേട്ടു. ഉടൻ ഒരു നട
യിൽ തവണാശാരൻ ആ മുറിയിൽനിന്നും വെള്ളിയിലേക്ക് പാ
തയും. അയാളോടു് അതെപ്പറ്റം കലശലാണ്ണനും അവർ ആ
രാണ്ടു.

‘കൊലപാതകം! മഹാപാപി വനവീരൻ പൊന്തത
നൃരാനെ ബെട്ടിക്കാല്ലുണ്ടോ! എന്നു് തവണാശാരൻ മറപ്പടി
ചുരംതു. ചെറുപ്പിൽ ഒരു നിമിഷം ആലോചനിച്ചു് ഉറങ്ങിക്കൊ
ണ്ടിരുന്നു രാജക്കമാരനെ ഒരു പൂത്രികയുക്കരാക്കി പുറപ്പുമാല്യം
കൊണ്ടു് ആ കട്ടിയുടെ ദേഹത്തെ പോതിരിക്കു് ‘നിങ്ങൾ
പ്രാണംനെന്നയകില്ലും ഈ നിയായെ സൂക്ഷിച്ചു് കൊട്ടാരംഞാ
ൻ വെള്ളിച്ചിൽ കൊണ്ടുപോയി തദ്ദീതിരത്തിൽ വച്ചുകൊ

ഈണം. തൊൻ നാളെ ഏതുനേരമെങ്കിലും അവിടെ എത്തു' എന്ന പാശ്ചാത്യ. തവണക്കാരൻ' സംഗതി നാം മനസ്സിലായില്ല. 'ക്രും പരിശ്രമിക്കത്തു'. തൊൻ ചരയുന്നതുപോലെ കേൾക്കണം' എന്ന പണ്ണ് വിണ്ണം നിർബന്ധിച്ച പാശ്ചാത്യും പുതുട എടുത്തു' അധാരത്തെ കയ്യിൽ കൊടുത്തു. പണ്ണ് തന്റെ കൂടിയെ പത്രം എടുത്തു' തൊട്ടിലില്ലും കിടന്തി. അപ്പോൾ ഫേഡും എത്തക്കനായ വനവീരൻ ചോര ദലിക്കാനു വാളും. ഉലച്ചുകൊണ്ടു' ഉദയസിംഹൻറു മറിയിലേക്കു പായുകയായിരുന്നു.

'ആരുടാ അതു' ? എന്നു ദ്രോഡൻ ചോരിച്ചു.

'ഒറ്റരാൻ തവണക്കാരൻ.'

എത്തുടയെടാ അതു'.

'ചൊന്നമുച്ചിക്കു' പിച്ചിമാലകൊണ്ടു' വിടകൊള്ളുകയാണെ ചൊന്നടയതെ'

'പോ പയ്യലെ പോ' എന്ന പാശ്ചാത്യു' വനവീരൻ മുന്നാട്ടു ചാടി ഉദയസിംഹൻറു മറിയിലേക്കു' പാശ്ചാത്യ. മറിക്കൈക്കത്തു കയറി ഓൺഡിയി വാളുംബായി പണ്ണുംബു നോക്കി പാപി? 'എവിടെ കൂടി? ഉണ്ണോന്തു കൊച്ചുരുമാട്ട എവിടെ' എന്നു' അലാറി.

പണ്ണ് നാം സംസാരിക്കാതെ അധ്യാത്മവിഭാഗി നിന്നു.

'പരയുന്നോ തല വീശേഠയെയാ? എന്നായി എത്തക്കൻ. ബഡ്യം പണ്ണുയുടെ കഴുതേക്കാട്ട അടുത്തു. പശ്ചാറ്റ തൊട്ടിലിലേയ്ക്കു' ക്രൂരകൊണ്ടു. വിണ്ണം ഓമദിയവാൻ ഉന്നതുനു കൂടിയുടെ കണ്ണുന്തിൽതന്നു പതിച്ചു. ആ ശീതു. പിരുന്നു കമ്പതൽക്കഷണം കഴിത്തു വനവിരൻ' സഹ്യനായി മടങ്ങാൻ.

വരച്ചു താൻ ചെജ്ജു കൗശലം ആരേയും അരിയിച്ചില്ലെന്നു' പരയേണ്ടതില്ലല്ലോ. പിരോദിവസം കാലത്തു' അന്തഃ

പുരണ്ടാട്ടപേൻ ഉദ്യാനത്തിൽവച്ചുതന്നെ മരിച്ച കട്ടിയുടെ ദഹനം കഴിഞ്ഞു. ഉദയസിംഹരാജകമാരൻ കമാശേഷനായി എന്ന് പ്രജകളാസകലം ധരിച്ച് വ്യസനിച്ചു. പർബ്ബതേജാഹാനാരാ തവണാക്കാരൻ നില്ലുണ്ടെന്നും താൻ ഒട്ടം കെട്ടിയിരുന്ന നദീതീരത്തിൽ എത്തി. രണ്ടുപേരും രാജക്കമാരനെ എടുത്തുകൊണ്ട് ദേവലദ്ദേശവിൽ എത്തി. അവിനെന്തെന്നും രാജാവും ആ കുട്ടിയെ രക്ഷിപ്പാൻ സന്നദ്ധനായിരുന്നു. ‘അ പാപി കമയറിഞ്ഞാൽ എൻ്റെ വാംശമുദ്ധം വരുത്തും’ എന്നായി അദ്ദേഹം. മറരനേകം രാജാക്കന്നാരും ഈ കാരണംതന്നെ പറഞ്ഞും ശ്രദ്ധിഞ്ഞു. സാധുവായ പർബ്ബതേജും ചെറു ചെറും? മാറ്റമല്ലെന്തിൽ അവർ അവാഭവിക്കേണ്ടിവന്ന സകടങ്ങൾ പറഞ്ഞാൽ അവസാനിക്കയില്ല. ഒട്ടവിൽപ്പല ദേശങ്ങളും അതിക്രമിച്ചും അവർ ദിപ്പും എന്ന നഗരത്തിൽ എത്തി. ആ നഗരത്തിലെ അധികാരിയായ ആദ്ദേഹൻ ഒരു ദിവസം കാലത്തും പരിപ്പാടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രഹദ്വാരത്തിൽ ചെന്നനിന്ന് ഭിക്ഷ വേണമെന്നും പ്രാത്മിച്ചു. താൻ ഒരു ദിവസം ഭിക്ഷകിയാണെന്നും യജമാനോഭ്ലാതെ ഭിക്ഷ വാൺവാൻ തയ്യാറില്ലെന്നും അവൻ പറഞ്ഞും ലഹരിക്കുട്ടി. ഭത്യരാർ എത്തുതന്നെ ശാസിച്ചിട്ടും പോകാതെ അവിനെതന്നെ പാടകിടന്നു. അതുകണ്ട് അവർ സൗധത്തിൽ കയറിച്ചുന്നും, ഒരു മുഖഭിക്ഷുകും വാതിൽക്കുൽ വന്ന നില്ലുന്നും അടിയന്തരം എത്തി. ഒന്നാം പോകവാനെല്ലോ ഭാവം കാണുന്നില്ല. മുടൈ ഒരു കുട്ടിയുടുണ്ട്. കണ്ണാൽ മന്മനേപ്പും ലെയിരിക്കുന്ന എന്നറിയിച്ചു. ആദ്ദേഹൻ ഒന്നം മിണിക്കിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവും, ഭിക്ഷകിയാണെങ്കിൽ ഇന്തുവിളിക്കുവിൻ കാണാട്ടു, എന്ന പറഞ്ഞു. പബ്രീ ആദ്ദേഹൻ മുന്നിലുണ്ടും ചെന്നു ‘മീവാർ രാജ്യത്തിന്റെ കിരീടാവക്കാശിയും സംഗമഹാരാജാവിന്റെ പുത്രന്മായ ഉദയസിംഹരാജ

ക്കുരുനെ അവിട്ടെത്ത കുന്നായുണ്ടായി രക്ഷിക്കണമേ' എന്ന പ്രാതമിച്ച്. ആശ്രേഖൻ കട്ടിയെ പല പ്രാവശ്യം സുക്ഷിച്ചു നോക്കി. രാജക്കമാരെന്നെന്നുള്ളതു് എറക്കെന്നു നിറ്റിംഗ്രേയമായിരുന്നു. പല്ലീ കഴിവാത കമ മുഴുവൻ പരഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു സുകല സംശയങ്ങളും തീർന്നു. എക്കിലും അദ്ദേഹത്തിനും ഏലാതകനായ വനവീരനെപ്പറ്റി അസാമാന്ധമായ ഭയ മുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ സാധ്യ ഒന്നും പറയാതെ ചിന്താഗ്രന്ഥും നായി നിന്നു. അപ്പോൾ മാതാവു 'എന്താലോച്ചിക്കാനാണോ?' നമ്മുടെ കുടുംബം നശിച്ചുണ്ടും ശരി, നീ കട്ടിയെ രക്ഷിക്കുക തന്നെവേണും' എന്ന മകളുന്നു വണ്ണിച്ചു പറഞ്ഞു. ആശ്രേഖൻ സഹേദാദരിയെ ഒരു അന്യദേശജനതിൽ ആണോ' വിശദം ചെയ്തുകൊടുത്തിരുന്നതു്. ആ സ്നേഹിയുടെ പുത്രനെ നുള്ള നിലയിൽ രാജക്കമാരെനു തന്റെ ഗ്രഹണത്തിൽ വളർത്തി ക്കൊള്ളും എന്നും ആശ്രേഖൻ ഒരു വിധം എററു. പല്ലീ ചീരുരിപ്പും ദിപ്പണിലും രാജക്കമാരെന്നു കമയെ പ്പറ്റി ആരും അറിയാതിരിക്കുന്നതിലേക്കു വേണ്ടി തിരിയെ വനവീരൻും അന്തഃപുരസ്തിൽ എന്നതി അവിടെ ഒരു ഭാസിയായി പാത്രം.

പക്ഷേ ഉദയസിംഹൻ കാശ്യപാനുമത്തിൽ വളർന്ന രേതനെപ്പോലെയാണ കാണപ്പെട്ടിരുന്നതു്. ഒരു ദിവസം ഒരു പാതുകളിൽ കുറു തെത്തെ വിളുന്നുനായി കൊണ്ടുവരു വച്ചു പ്രോത്സാഹിതിൽ കടന്നു കമാരൻ പിടിച്ചു. ആ പിടി പിടി വിക്കവാൻ ആത വിചാരിച്ചിട്ടും സാധിച്ചില്ല. പല കാരണങ്ങളും ആശ്രേഖനും ആ വിധാനത്തിൽ ഒരു മതമകൻ ഉണ്ടാക്കവാൻ മാറ്റമില്ലെന്നും അദ്ദേഹം എഴുതാ ഒരു രാജക്കമാരെനു പ്രാധാന്യമായി വളർത്തുകാണുന്നും ജനന്മതി പരന്ന തുടങ്ങി. എഴു വശിഷ്ഠാലും ഉദയസിംഹൻ, പ്രക്ഷീനന്നായി തന്നെ വളർന്നു. അപ്പോഴേക്കും പല പ്രഭക്കരിയാക്കം സംഗതി

യുടെ വാസ്തവം കന്ദ്രീലിബായിത്തുടങ്ങാം. മദ്ദോന്നമ്പത്തനായ വന
വിരൻ മാത്രമേ ആ കമ്പ ദാനം അറിയാതെ ഇരുന്നുള്ളൂ.
കംസനെപ്പാലെ ആരനായിത്തന ആ പാഹിക്ക കംസൻറ
മുൻകൽത്താൻപോലും ഇംഗ്രേസ് കൊച്ചുത്തില്ല. വനവീരൻ
സകല പെഴുരപ്പധാനികളും നീനിച്ചു. ഇന്ത്യപദവിയെ
കിട്ടിയ തഹിഷ്ണനെപ്പാലെയായിത്താം ആ ദുഷ്ടൻ്റെ നടപടി.
എവിൽ പ്രജകൾ ഓന്നിച്ചുപ്പിളക്കി ദീപനഗരത്തിലേയ്ക്കു ചെ
ന്ന ഉദയസിംഹനെ ‘റാണാ’ ആയി അഭിഭേഷകം ചെയ്തിച്ചു
ചിററുരിലെ കോച്ചവാതിൽക്കൽ കൊണ്ടുവന്നു.. വനവീരൻ
വച്ചതിലായി. തന്റെ മന്ത്രിയോട് കുറേ ക്ഷേണസാധന
ഞശ്രീ ശൈവരിച്ചു വച്ചുകൊണ്ട് യുദ്ധത്തിനു തയ്യാറാക്കണമെ
നുദ്ദേശ്യം പറഞ്ഞു. ആ മന്ത്രി ക്ഷേണസാധനങ്ങൾ വില്ലും
കൊണ്ടുവന്നിരിക്കുവരാണ്ടാന് വ്യാഖ്യത്തിൽ ഉദയസിം
ഹൻറെ അനച്ചരണാരാധ ആയിരും ഭാര്യാരെ കോച്ചില്ലക്കത്തു
കയർറി. വനവീരൻ കീഴടങ്ങാം. ഉദയസിംഹൻ രാജ്യപരി
പാലനവും തുടങ്ങാം. ഈ അഭ്യൂദയത്തിനൊക്കെയും കാരണ
ഭൗതിക വന്നുവയ്ക്കാവും പണ്ട്യെയെ ജനങ്ങൾ മഹാരാജാ
വിന്റെ മാതാപിതൈനങ്ങൾ അധികമായി സഹാനീകരിക്കും
സ്ഥാപിക്കും ചെയ്യു.

മഹാനായ അക്കെബൻ ചങ്ഗവത്തി ഉദയസിംഹൻറ സമകാലീനന്മായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ഒരു ശയതിമന്ത്രാധികാരിയായ സൈന്യത്വത്താട്ടക്കുടി ചിററുരിനെ ആകുമിച്ചു ഉദയസിംഹ നമായി പടവെട്ടി അദ്ദേഹത്തെ തോല്പിച്ചു മിഡാർ രാജ്യ തെരു മുകിലാസാന്തുജ്യത്വാട്ട ചേരു. റാണാ ഓടി ഒളിച്ചു ആരവല്ലീ പർവത നിരകളുടെ താഴ്വരയിൽച്ചുനു രക്ഷ പ്രപുട്ടി. അവിടെ ഉദയപുരം എന്ന നഗരത്തെ സ്ഥാപിച്ചു് അച്ചിരേണ്ട കാലധിക്കമുന്നേ പ്രാപിച്ചു്.

അനന്തരം ഉദയസിംഹൻറ സീമന്പുത്രനായ പ്രതാ പസിംഹൻ സിംഹാസനാധിത്രാഖായി. എത്തു സിംഹാന മാണ്ഡ്? ആ മഹാരാജ്യത്വത്വത്വാംഗൻ സമീക്ഷക സിംഹാധിത്രാഖായി എന്ന പരിശ്രാം ഭന്നക്കുടി യോജിക്കും. രാജ്യമീ ല്ലു; സൈന്യമീല്ലു; ഭണ്യാരമീല്ലു; കോട്ടയില്ലു; കൊതകളുമീല്ലു; മലയിട്ടക്കിൽ കീടന ഒരു ചെറിയ പട്ടണം മാത്രമേ അദ്ദേഹത്തിന്യീനമായിരുന്നുള്ളത്. കീരീടധാരണാവസരത്തിൽ ആ മനസ്പി തന്റെ പുർവ്വീകരണത്വത്വ രാജധാനി വീണ്ടെട്ടു ക്കുന്നതുവരെ താനും തന്റെ പിൻവാഴ്ചക്കാരം ധാതോര പ്രകാരമായിലുമുള്ള ഏറ്റവീക്കന്മാരുടെ കാംക്ഷിക്കുന്നതു ല്ലേനും തന്ത്രം ഉണ്ടുന്നതു സ്വപ്നപാതയും വിട്ട വാഴയില ധിലും ഉറന്നുന്നതു ധൂളിക്കുന്നതുവിട്ട വയ്ക്കാലിനേലും ആയിരിക്കുന്നും അഭീഷ്ടസിദ്ധി വത്കുന്നതുവരെ തന്ത്രങ്ങളുടെ ധാതു കളിൽ ‘നക്ര’ മുൻവശം വിട്ട പിൻവശങ്ങൾ മാത്രം അടിക്കുന്നതാണെന്നും ശപമാം ചെയ്തു.

പ്രതാപൻ ആദ്യമായി ചെയ്തു സമീപത്രം മലകൾ ഒക്കെയും പിടിച്ചു കൈവരശപ്പെട്ടതുകയായിരുന്നു. അതു

കഴിഞ്ഞ ഉടൻ തന്നെക്കരിച്ചു് ഭക്തിയുള്ള പ്രജകൾ എല്ലാവരും ആ മലകളിൽ വന്ന പാക്കണമെന്ന് റാണാ അപ്പത്താ പിച്ചു. ചീറ്റർ നഗരത്തെ രക്ഷിപ്പാൻ മാത്രം ഒരു മഹിയ ദീയ സൈന്യം അക്ക്‌ബവരാൽ നിയുക്തമായിരുന്നു. അതോടു ശീകേ ശത്രുവിന് അധിനമായ രാജ്യം മുഴുവൻ ഒരു തുല്യ സ്ഥാനമായ മത്രമിയാങ്ങിത്തീച്ചണമെന്നായിരുന്നു അദ്ദേഹ ത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം. താനും ഉദയപുരാവിച്ചു് പർവതങ്ങളുടെ മദ്യത്തിൽ കിടക്കുന്ന കാംഡമേരു ആന സ്ഥലത്തെ തന്റെ രാജധാനിയാക്കി ഉറപ്പിച്ചു. പ്രതാപൻറെ നിരന്തരമായ ഉദ്യമം നിമിത്തം മീഡാർ രാജ്യം മുഴുവൻ കൗരണ്ട കൊല്ലം കൊണ്ടു് ഒരു വൻകാടായി തീസ്. ഫലവത്രം സസ്യസ്ഥലം വുമായിരുന്നു ആ പ്രദേശം മുഴുവൻ മുൻചൂട്ടടികളിൽ കാറിക്കാ ചുക്കുംകൊണ്ടു നിരത്തു. ആർ പാട്ടപ്പുള്ള ഒരൊററു വീം കുല്യം കോട്ടയ്യു വെള്ളിയിൽ ഇല്ലോമ്പുള്ള പതനമായി. പകൽ അട്ടക്കളയിൽ നിന്നു പുകയും രാത്രിയിൽ വിളക്കിൽ നിന്നു് വെള്ളിച്ചുവും എന്തുംതന്നു പുറപ്പെട്ടില്ല. ഒരു ദിവസം ആ സ്ഥലത്രം ഓരോട്ടിയൻ ഒളിച്ചും പത്രങ്ങിയും ഒരു മലയിൽ തന്റെ ആട്ടക്കളെ തീരാറിച്ചുകൊണ്ടു നിന്നിരുന്നു. റാണാ ഒരു കതിരയിൽ കയറി തോക്കിയിനിനു വിച്ച വെടിയുണ്ടോപാലെ അവൻറെ മുൻപാകെ എത്തി. രാജാധികാരം തുല്യമായി തന്നെ തിരഞ്ഞെടുത്തിന് അവുന്നേരവും തന്നെ വയിച്ചു. എന്തിനു വളരെപുറമുന്നു ? ചീറ്റർ കോട്ടയ്യു വെള്ളിയിൽ പട്ടാപ്പകൾ പോലും ആളുകൾ ഇരണ്ടാതെ യായി. കാട്ടാനകൾ ആ കോട്ടയിൽ തന്ത്രങ്ങളുടെ കൊലകൊന്പുകൾ ഉരച്ചു, രാഫും പകലും വന്നുള്ളണങ്ങളുടെ നേരാരഞ്ഞുകൾ ആ നഗരവാസികൾ അതിസ്ഥാപിച്ചായി കേട്ടു. ഒരു മഹാ റാഡ ശത്രുസൈന്യം കോട്ടയ്യു ചുറ്റും നിന്നു യുദ്ധം ചെയ്യുകയായിരുന്നു എങ്കിലോപാലും അവൻ ഇതു കുഴുതകൾ അംബ വിഞ്ഞമായിരുന്നീലു. നേരേമരിച്ചു് പ്രതാപൻറെ വിശ്വസ്ത

പ്രജകൾ പർവതനിര മുഴവനം വെട്ടിക്കിളിച്ചു നിരത്തീ സമ തലമാക്കി അവിടെ തുഷ്ടിയും പാശ്വും തുടങ്ങാി. കാട് മുഴവൻ നാട്ടും നാട്ടമുഴവൻ കാട്ടമായി കലാരിച്ചു. മുകിലന്മാക്ക് സുര ത്രു് മുതലായ നഗരങ്ങളമായി അതുവരെ പ്രഖ്യാപിതീ യിൽ നടന്നകാണ്ടിതന കച്ചവടമാറ്റും മുഴവൻ മഹാരജ്യ മാധ്യമാർ ക്രമേണ നശിച്ചുതുടങ്ങാി. ആകപ്പാടെ ഒരു വല്ലിയ കലാപമായി.

അക്ക്‌ബർ പ്രതാപത്തിംഗരെന്നു കൈശലെ പ്രവൃത്തി യുടെ ഫലം മുഴവൻ അദ്ദോഷാണ് സുക്ഷ്മമായി മനസ്സിലാ കിയത്രു്. ചക്രവർത്തിക്കു സാമാന്യത്തിലായികും വിസ്താരവും ഭക്താധികരണായി. ഈ കളും യെലിയപ്പിടിച്ചു തുട്ടിലാട്ടും ഞൊൽ എന്നു പേരി അക്ക്‌ബാല്പു് എന്ന് അദ്ദേഹം ശപമം ചെയ്തു് അതിലേക്കായി തന്റെ ശക്തിയെ മുഴവൻ പ്രയോഗിച്ചു തുടങ്ങാി. മഹാ ബുദ്ധമിാനം മഹാരാമരമായ അക്കിബർ പാട്ടശാ എവിടെ ? മലയിട്ടക്കിൽ കേവലം ഒരു വന്യമുഖത്തെപ്പാലെ താമസിക്കുന്ന പ്രതാപസിംഗരെ വിടെ ? രാജപുത്രങ്ങാർ ഒപ്പുകൂട്ടുന്നും തുട്ടിയവരായിൽ നാൽ അവരെ ജയിക്കുന്നതു് അസാഖ്യമാണെന്നു് അക്കിബർ നല്ലതുപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. അതിനാൽ കഴി വുള്ള ഉപായങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചു് അവരെ കിഴടക്കുന്നതി നാണു് അദ്ദേഹം ശ്രമിച്ചതു്. പ്രതാപനൊഴികെകയുള്ള രാജ പുത്ര നേതാക്കന്നുരെ തനിക്കു് അധിനന്നുരാക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു പല തന്ത്രങ്ങളുംഡായിരുന്നു. ശ്രൂപ്യങ്ങാരായ മഹ മഹായ പ്രത്യക്ഷേളക്കാണ്ടു ചീല രാജപുത്ര കുട്ടംബങ്ങളിൽ നിന്നു പത്രിമാരെ സ്വീകരിപ്പിച്ചു്. ഉത്തമങ്ങളായ ചീല രാജകുട്ടംബങ്ങളിൽനിന്നു താനം പ്രശ്നയിനിക്കുളെ സ്വീകരിച്ചു്. താൻ പറയുന്നതുപോലെ കേർക്കായും താനമായി സംബന്ധമാകയും ചെയ്തു രാജപുത്രപ്രധാനികൾക്കു കണക്കി

ലൂത്ത പദ്യവും സഹാനമാനങ്ങളും രാജ്യവും വിച്ചെകാട്ടു. ചതുരപായങ്ങളെ പ്രേയാഗിക്കുന്നതിൽ വിദ്യുദ്ധനായിരുന്ന അക്കുബർ സകല രാജപുത്രങ്ങളുടുകൊണ്ടും തനിക്ക് വശം വദന്നാരാക്കി. പ്രതാപൻ മലകളിൽ താമസിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏതൊറാം എന്ന ചാരന്മാരും മാത്രം ശത്രുക്കളുടായി ശേഷിച്ചു. അവർ അഞ്ചിടന്ത തിരിത്തുനിന്നുന്നതിൽ വച്ചു് അക്ക്‌ബവരേക്കാർ അധികിക ദേപാജവും ഭോധവും അവർക്കെ സജാതീയന്നാരായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷപരതികൾക്കായി തന്നെ. അക്ക്‌ബവുടെ മുമ്പാകെ മുട്ടക്കത്തിയവരിൽ പ്രധാനി അംബരദേശങ്ങളെല്ല രാജാവായ മാനസിംഹനായിരുന്നു, മാനസിംഹനോരു് അക്ക്‌ബർ എത്തു നയം പ്രദേശാഗിരുച്ചു കുലും പ്രതാപനെ വശികരിക്കുന്നമന്നു് ആഞ്ചേരിപാച്ചു. ദക്ഷിണാച്ചമ്രത്തിൽ ഒരു യുദ്ധാഖ്യാഖ്യപോയി മടങ്ങിവരുന്ന അവസരത്തിൽ അദ്ദേഹം ‘മഹാരാജാ’യുടെ അതിമിഥായി ഒരു ദിവസം കംഭമേതവിൽ താമസിക്കുന്നമന്നു് അപേക്ഷിച്ചു. അതിമിഥി സല്ലൂരുത്തും ഗൗരവാമരിയ ഒരു കത്തവ്യക്കമ്മം രാജപുത്രനാക്കിപ്പെട്ടു. പ്രതാപൻ കംഭമേത വിച്ചു് ഉദയപുരാതിന്റെ പുരോഭാഗത്തുള്ള ഉദയസാഗരം എന്ന സരസ്സിന്റെ തീരത്തിൽ എ സ്ഥാ. അവിടെ വലുതായ പതലും മറും ത്രംഭിച്ചു വിതന്നിന് വേണ്ട വട്ടങ്ങളും മുട്ടി തന്റെ മാന്യനായ അതിമിഥയെ സ്വീകരിപ്പാൻ സന്നദ്ധനായി താമസിച്ചു. മാനസിംഹൻ അവിടെ എത്തിയപ്പോൾ സസ്യായി. വിതന്നിന് വേണ്ട വട്ടങ്ങളും കൈക്കു പ്രതാപന്റെ പുത്രൻ അമരസിംഹൻ മാനസിംഹനെ ഭോജനരാലയിലേക്കു ക്കണ്ടുച്ചു. മാനസിംഹൻ അക്കത്തു കടന്നിട്ടും മഹാരാജായെ അവിടെയെല്ലാം കാണ്ണാനില്ലോയിതുതിനാൽ ശക്കിച്ചു് അമരസിംഹനോടു ചോദിച്ചു.

മാന—അച്ചുൻ എവിടെ ?

അമ—ഈ ഫൂര തലവേദനയാണ്. ഭോജനഗാലയയിൽ ഇപ്പോൾ വത്വാം സൗഖ്യത്തും പ്രകടകയില്ല.

മാന—(കഃ എ അലോചിച്ചു) അവിടുതൽ തലവേദന യുടെ കാരണം എന്നിക്കു മാസ്തിലായി.

അമ—പിന്നു എന്നാനൊന്നു ചോദിച്ചതു് ?

മാന—ഈതെന്തെങ്കിലുമാക്കു. റഫർമേഷൻ കൂടി ആഡിഷൻ കേൾക്കിക്കാം.

അമ—അതിനും എന്നിക്കുന്നവാദമില്ല.

മാനസിംഹൻ പ്രശ്നാഘ്രതിമാനം അപ്പോഴേക്കു കഴിഞ്ഞാൽനും. എന്നാൽ ‘എന്നിക്കുന്നു’ അത്താഴം വേണ്ട’ എന്ന അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

അമ—അവിടുതേയ്ക്കു. നല്ല വിശദ്ധീയായിരിക്കും. ദേഹ തത്തിനു വല്ല അസ്പൃഷ്യവുമുണ്ടെങ്കിൽ അറിയിച്ചാൽ ഇവിടെ നല്ല ഏവദ്യനാതണ്ടു്.

മാനസിംഹൻ പരിശേഖം ലജ്ജയും കൊണ്ടു് ഒന്നാം പ്രത്യുത്തരം പറഞ്ഞില്ല. എത്രാശാലും പ്രതാപനേതരക്കണ്ടു ചക്രവർത്തിയുടെ നിർദ്ദേശത്തെ അറിയിക്കാതെ മടങ്ങുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു തരുണഭായില്ല. അതുകൊണ്ടു് അന്നു രാത്രി യിൽ അവിടെ താമസിച്ചു പറിറേന്നു കാലത്തു റാണായെ കണ്ണാൻ കൊള്ളുമെന്നു വിണ്ടും അപേക്ഷിച്ചു്. പ്രതാപൻ മാനസിംഹൻ താമസിക്കാനും കെട്ടിടത്തിൽ എന്തും മാനസിംഹനാണും സംഭാഷണം ആരംഭിച്ചതു്.

മാന—അതിമിസല്ലാതായിൽ എററവും പ്രതീപത്തി യുള്ള അവിടുന്നു് എന്നോടു് ഇന്നേന്നു കാണിക്കുമെന്നു താൻ സ്വപ്നേപി വിചാരിച്ചില്ല.

പ്രതാ—വിതന്നിന്തുള്ള ഒരു ശിഖരമുണ്ടിൽ ഒരു ലോപവും പാടില്ലെന്ന തൊൻ പ്രത്യേകം സ്കൂൾ കെട്ടിയിരുന്നവല്ലോ.

മാന—അതല്ല തൊൻ അറിയിക്കുന്നതു്. അവിട്ടനു തലവേദന—

പ്രതാ—രാജ്യത്തിനും വന്നാൽ സൃഷ്ടിവംശക്ഷത്രിയകുർമ്മഹമ്മദീയരെ തൊട്ട് ഭക്ഷിക്കണമെന്നു ശാസ്ത്രവിധിയില്ല.

മാന—അവിട്ടനു് എന്നേയും മുസൽമാനായി ഗണിക്കുന്നവോ ?

പ്രതാ—പിന്നെ എങ്ങനെ ഗണിക്കും ? അക്കു് ബർത്തമാതിരി മുസൽമാൻ; മഹാബത്തു് കാണി മരറാത മാതിരി; മാനൻ മുന്നാമതൊത്തു മാതിരി. എന്നല്ലാതെ നിന്താർക്കു മുന്നാപേക്ഷം തമ്മിൽ ഒരു വ്യത്യാസവും തൊൻ കാണാനീല്ല.

മഹാബത്തു് കാണി സഗരരുന്ന രാജപുത്ര പ്രമാണിയുടെ പുത്രനും മഹമ്മദീയ മതത്തിൽ ചേന്ന് അക്കു് ബർത്ത പ്രധാന സേനാനായകനായിരുന്നീന്തായാളും ആയിരുന്നു. മാന സിംഹരു സാമാന്യത്തില്ലയിക്കുമായ ലജ്ജയും കോഹരവും ഉണ്ടായി. തന്റെ ഒരു സഹോദരി ഹൃമയുണി് പാദശായുടെ പതിയായിരുന്ന കമയെ സുചിപ്പിച്ചു് പ്രതാപൻ തന്റെ അപഹസ്തിക്കുന്നതാണെന്നു അദ്ദേഹം വേഗത്തിൽ മനസ്സിലാക്കി വീണ്ടും പറത്തു.

മാന... തൊൻ അക്കു് ബർത്ത തൊട്ട് ഭക്ഷണം കഴിച്ചിട്ടില്ല.

പ്രതാ—അക്കു് ബർത്ത ചിററയ്ക്കു തൊട്ടോ ? മാനൻ സഹോദരി ?

‘ഈനീ തൊൻ ഇവിടെ ഒരു നീമിഷം പോലും താമസിക്കുന്നതല്ല’ എന്ന പറത്തു് മാനസിംഹൻ സാമാന്യം

ഒഴിച്ചുകൊണ്ട് വെള്ളിയിലിറന്നീ. അദ്ദേഹം കാൺകെ അനന്ന പ്രതാപൻ അദ്ദേഹം താമസിച്ച ഗ്രഹം മുഴവൻ തട്ടിനിരത്തി സാമാജിക സർവ്വീസ് കളഞ്ഞു് സ്ഥലം മു വൻ കിളപ്പിച്ചു വുണ്ടിയായി ശംഗാജലം തളിച്ചു മേഴു കിച്ചു താനം അന്നചരണാൽ വസ്തും മാറി. മാനസിംഹൻ ‘ഇതിനാണോ എതിരേല്ലു്’ കായൽക്കരയിൽ വച്ചാക്കിയതു്? എന്ന ചോദിച്ചു. പ്രതാപൻ ‘അതേ, എന്നു ചെയ്യാം? എന്നീക്ക സമ്മുഖത്തിരഞ്ഞാണം രാജ്യമുണ്ടായിതനു എങ്കിൽ എതിരേല്ലു്’ അവിടെ വച്ചാക്കമായിതനു്’ എന്ന മറുപടി പറഞ്ഞു. അവിടുന്നു് ചക്രവർത്തിയുടെ മതത്തെ ധിക്കരിക്കു നന്തിനള്ളി വലാ വേഗം ആറിയാറാകം’ എന്ന മാനസിം ഹൻ വീണ്ടും പറഞ്ഞു. ‘വിളിച്ചുകൊണ്ടവാ നിന്നേറ ചക്ര വർത്തിയെ, കാണിച്ചു കൊടുക്കാം’ എന്നായി പ്രതാപൻറെ അന്നചരണാർ. മാനസിംഹൻ താൻ വന്ന കാഞ്ഞംകൂടി മറന്ന കോപാസനായി അക്ക്‌ബന്ധേട സന്നിധിയെ പ്രാപിച്ചു് പ്രതാപൻ ചക്രവർത്തിയെയും അദ്ദേഹത്തിന്നേറ മതത്തെയും അധിക്ഷേപിച്ചു കമ മുഴവൻ ദന്താഴിയാതെ പോടിപ്പു് തൊന്തരലും വച്ചു് അറിയിച്ചു. പ്രായേണ മനസ്സിന ചാഞ്ച ല്യുമെന്റുള്ളതു ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകാതെ അക്ക്‌ബൻ അറുയും കേട്ടപ്പോൾ സംഹാരങ്ങളെന്നപ്പോലെ ക്രൂയിച്ചു. ‘ഹാ ഹാ രാജഭോഗി: കൂശിനപിടിയാതു കാട്ട മുഹാ! കാദിയൈക മുണം. അവന്നാണോ ദില്ലിപാദശായോടു കേരി ദാരവയ്ക്കു നന്നു്. മശകം മദയാനയോടു മാറ്റുരച്ചു നോക്കുന്നവോ? ആകട്ടേ ചക്രവർത്തിയുടെ ഭോംബലം എന്നതാണെന്നു്’ ആ ഭ്രാന്തനെ അറിയിക്കൊണ്ടു്. എന്ന രഹപ്രഥമചെയ്യു് ഒരു മഹാശയത്തിന്തായ ദണ്ഡന്യത്തെ ശേഖരിച്ചു ‘ഇന്ത്യവാ ഉള്ളി സെല്ലിം. നീ ആ രാജഭോഗിയുടെ തല ഇന്നേയ്ക്കു് ഒരു മാസത്തിനകം നയുടെ മുൻപാകെ കൊണ്ടുവന്ന കാഴ്ച വയ്ക്കുന്നു്’ എന്ന പറഞ്ഞു് അയച്ചു.

സെലിം പുറപ്പെട്ട്. അതു വലുതായ ഒരു സെസന്യൈറ്റ് അക്കിബർ അതിന്മുൻപു് ആത്രട നേക്കം അയച്ചിരുന്ന നില. കൂംഭമേര ഉദയസാഗരത്തിൽ താഴുനാശഭന്ന് രാജക്കമാരൻ വീരവാദം ചെയ്തു. ‘ഹലദിഗാട്ടാ, എന്ന മലയിടക്കാിൽ എ അതിയപ്പോൾ ദാണാ ശത്രുസെസന്യൈറ്റോടൊക്കെയിൽ. പ്രതാപൻ തന്റെ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ചെച്തകം എന്ന നീലക്കത്തിരു യുടെ പുറത്തുകയറി പിൻവശത്തു വെണ്ണക്കാറന്മെട്ടും പിടിപ്പിച്ചു കൊണ്ടാണു് യുദ്ധം ആരംഭിച്ചതു്. സെലിം ഒരു അസ്വാരിയാനപ്പുറത്തു കയറിയിരുന്നു. പ്രതാപൻ സെലിമി നീൻ നേക്ക പാതെയു കൂനംകൊണ്ട് പാപ്പാനെ കൂട്ടി മല തന്തി താഴെയിട്ടു. ചെച്തകം അതിനീൻ ഒരു കാൽ ആന യുടെ തല്ലൂമീതെ പോകി. ആന പുരകോട്ടേക്കു കാട്ടവും തുടങ്ങി. സെലിമിനീൻ അനുചരണാർ അനുകണ്ട ആനയെ തടക്കുന്നിരുത്തി വീണ്ടും മുന്നാണിയിലേക്കെ കൊണ്ടവനു് പ്രതാപനെ വളഞ്ഞു. പ്രതാപൻ ചെച്തകത്തിനും അനവധി മുറിവുകൾ ദേഹത്തിൽ കൊണ്ട്. എന്നിട്ടും മുന്നാണിയിൽ നീനു നീംഎന്നതിനൊ വെണ്ണക്കാറുക്കു മടക്കിക്കൊന്തിനൊ ആ മാനധനൻ സന്നദ്ധനായിത്തനില്ല. പക്ഷെ സെലിമിന്റെ പ്രത്യസമുദ്ദേശാദ്ധ്യയുള്ള സെസന്യൈറ്റു പരമാണ പ്രായ മായ രാജപുത്രസെസന്യു അധികനേരം എത്തിത്തു നിൽക്കുന്ന തന്നെ ശാന്തമായിതനില്ല. പ്രതാപൻ ഇഷ്ടപണ്ടിരായിരും അനുചരണാരിൽ പതിനാലായിരംപേര് മരിച്ചു. വിജയം എത്തുടക്കാണുള്ളതിന്നു സംശയം തീർന്നു. പ്രതാപനു് ആ പതനത്തിൽ പാലായനക്കല്ലാതെ ശരണമുണ്ടായിതനില്ല. ചെച്തകം മാണാപോലെ പുരകോട്ടേക്കു പാതെയു. ‘പിൻതുടനും പിടിപ്പിനൊ! തല കൊണ്ടവയനു വനു് അഭ്യർജ്യം എന്ന സെലിം നീലവിളിച്ചു. മഹമുദിയതം രാജപുത്രന്മായി അങ്ങനെപേഡൻ പുരം പാതനു. ചെച്തകത്തിനീൻ ദേഹത്തിൽ നീനു ശരം നീരധ്രൂമായി

എഴുകിക്കൊണ്ടിരുന്നു. പ്രതാപൻ പാശ്വതവഴി കണ്ണപാടി ക്കാൻ വേറെ അടയാളം വേണ്ടിയിരുന്നില്ല. നാലഞ്ചുനാഴിക കടന്നാചെന്നപ്പോൾ അതുഗാധമായ ഒരു മലയിട്ടക്കിൽ തുടി ഒരു വിസ്തീർണ്ണമായ അതവി പ്രവഹിക്കുന്നു. ചെച്തകം ലക്ഷ്യം തുടാതെ തന്റെ സ്വാമിയേയുംകൊണ്ടു മറുകരും ചൊടി. ശ്രദ്ധയിൽ അതുവി കടപ്പാൻ പഴയകാണാതെ പിൻ വശത്തു നിലയുമായി. അപ്പോൾ പ്രതാപൻ തന്റെ ക്കതിരു വല്ലാതെ കിത്തയുന്നതുകണ്ടു താഴെയിരുന്നു നോക്കി. സാധു ചെച്തകം ഉണ്ടംഗ്രാസം വലിയ്ക്കയായിരുന്നു. പ്രതാപൻ അതിനെ തഴക്കിണ്ടലോടിക്കൊണ്ടു 'ആതാവോ നിന്റെ കമ്മ ഇണ്ണെന്നയായല്ലോ, എന്ന പറന്തരു' അരുന്ദേശം ദേഹത്തി നേരു അനുവദം പൊശിച്ചു. അപ്പോൾ 'നിലക്കെതിരക്കാാ! ഏതുപറഞ്ഞു? അവിടെ നിൽക്ക്' എന്നൊരു ശ്രദ്ധം കാട്ടി നിടയിൽ നിന്നു 'അദ്ദേഹത്തിനു കേൾക്കാറായും. തന്റെ വധത്തിനായി ശ്രദ്ധക്കളിൽ ഒരാൾ വരികയാണെന്നു കൂദായി പ്രതാപൻ വാൾ ഉറയിൽനിന്നു 'ഉണ്ടി. മുൻവശത്തു കണ്ണതു തന്റെ സാക്ഷാൽ ഭ്രാതാവായ ശ്രക്കുന്നതുനു ആയിരുന്നു.

ഈ ശക്തൻ മാനസിംഹനേപ്പോലെ അക്ക്‌ബാൻ വശീകരിക്കപ്പെട്ട ഒരു രാജാവുത്തുപ്രമാണിയായിരുന്നു. ഹഡഡി ഗാട്ടിലെ യുദ്ധത്തിൽവച്ചു 'അദ്ദേഹം ജേയും നേരുവിൽ ദേഹം സ്വാത്മപരിത്യാഗവും മനസ്പിത്പവും കണ്ണ കേവലം അപ എത്തച്ചിത്പൂർത്തിയായിപ്പോയി. പ്രതാപൻറെ തല കൊണ്ടുവരുന്നവനു അർഭവരാജ്യമെന്നു സെലിം ട്രവിൽ ചരണത പ്പോൾ ശക്തനംതുടി അശ്രദ്ധയുണ്ടായി പാശ്വത്തു ജേയും നൈ ശ്രദ്ധക്കളിൽനിന്നു രക്ഷിക്കണമെന്നാളുള്ള ഉദ്ദേശത്തോടു തുടി മാത്രമായിരുന്നു. വഴിയിൽ കണ്ണ ചക്രവർത്തിഭ്രംഗാരെ ദണ്ഡാന്നായി പെട്ടിക്കൊന്നംവച്ചു താൻ ജേയും നേരുവിൽ പിന്തുടരുന്ന ശ്രദ്ധ

കുർ വേറെ അതമില്ലായിതനു എന്നപറഞ്ഞു ശക്തൻ പ്രതാപസ്സ് കൂടിക്കണ്ണവീണു കീഴ്‌ക്കെട താൻ പ്രവത്തിച്ചി
ക്കുത്തു അപരാധങ്ങൾ എല്ലാം ക്ഷമിക്കണമെന്നു പ്രാത്മിച്ചു
തന്റെ കതിരയിൽ കയറ്റി ജ്യോഷ്മനു അയച്ചുവച്ചു
താൻ ബവ്ടിക്കാനു ഒരു ഭദ്രൻ കതിരയിൽ കയറി തിരി
ന്തെ സെലിമിൻറു ശിഖിരമണിൽ ചെന്നുചേരും. സെലിം
ചോദിച്ചു.

സെലിം—പ്രതാപസ്സ് തല എവിടെ ?

ശക്ത—(മറഹാസഭന്താട്ടുട്ടി) പ്രതാപസ്സ് എല്ലാ ഭട
ന്നാരേയും കൊന്ന് എൻറെ കതിരായെ കത്തി വീഴ്ത്തി. അതാ
ണ താൻ മഹരാജ കതിരയിൽ കയറി തിരിയെ വന്നതു്.

സെലിം—ശക്താ! അങ്ങയുടെ മുഖംതന്നെ ഇതു കളവാ
ന്നുനു പറയുന്നവല്ലോ. വിരോധമില്ല; സത്യം പറയു;
താൻ മാധ്യതരം.

ശക്തൻ സത്യം മുഴുവൻ പറഞ്ഞു.

സെലിം—അങ്ങു ചെങ്കുത്തു ശരിയാണ്. എനിക്കു് ഇങ്ങ
നെ ഒരു ജ്യോഷ്മനാക്കിയനുവെങ്കിൽ താനും ഇങ്ങനെ
തന്നെ ചെങ്കുമായിതനു. എന്നാൽ അച്ചും അറിഞ്ഞാൽ
അങ്ങയെപ്പറാി കോപിക്കമെന്നുള്ളതിനാൽ ഇന്നു തന്നുള്ള
ടക്കി താമസിക്കരാലു്.

ശക്തൻ വിണ്ണം പ്രതാപനോട്ടുട്ടിച്ചേരും. സെലിം
തിരിയെ റില്ലിയില്ലെ, ചോക്കയും ചെയ്തു. അക്ക്‌ബൻ
പ്രതാപനു ബന്ധനസ്ഥനാക്കവാൻ പല പ്രയത്നങ്ങളും
വിണ്ണം ചെയ്തുട്ടുണ്ടി. പ്രതാപനു് തന്നേരും തികച്ചു് ഒരു
സമലത്തു താമസിപ്പാൻ പാടില്ലെന്നായി. കന്നില്ലും കഴി
യില്ലും കാട്ടില്ലും മലയില്ലും ചാറയില്ലും പട്ടില്ലും എന്നും

ശത്രുഭൂക്താർ നിംനെ നിറങ്ങു. ഉദയപുരവും കംഡമേതവും എല്ലാം ശത്രുക്കർക്ക് അധികാരാഥായി. താൻ ഉട്ടത വസ്തുശത ശ്രൂടി തനിക്ക് ശൈക്ഷണ്യമെന്നുള്ള നിലയിൽ അക്ക്‌ബർ ദാ നോപാധം പ്രയോഗിച്ചു പ്രതാപഗൾനാ അൻ ചരന്മാരെ ഒന്നാഴിയാതെ വരീകരിച്ചു. മഹാരജ്യങ്ങളുടെ അന്തർ ഭാഗം മാത്രം റാണായ്ക്ക് ആധാരമായി. കൂട്ടവാദ്യലി മുതലായ മുഖ്യമുഹമ്മദാളുടെ ഇടയിലാണ് പ്രതാപഗൾന്റെ കമാരമാർ വളരുന്നത്; ഏകില്ലും അവിടെയും ധമ്പപുരംരേപ്പോലെ സ്വപ്യമുഖ്യമുള്ള പരിപാലിച്ചുകൊണ്ട് ആ ക്ഷത്രിയവീരൻ കഴിച്ചുകൂട്ടി.

ങ്ങ ദിവസം ആധാരത്തിനു യാത്രാത സാധനവും റാണായ്ക്ക് കുറംബന്തിരിം കാഞ്ചിലംഭായിതനില്ല. കാട്ടകിഴങ്ങു അരുച്ചു് പലഹാരമുണ്ടാക്കവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മ പതി തുടങ്ങേബാൻ അടുത്തു ശത്രുഭൂക്താർ ഏ തനിക്കുശിയും. അവിടെനിന്ന് ഓടിരിഞ്ഞു മറ്റൊരു സ്ഥലംശത്തി അവിടെയും അതുപോലെ തുടങ്ങം. പാനേയും റാട്ടം. ഇന്ത്യൻ അഞ്ചു സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്ന് ഓടി ആരാമത്തെ സ്ഥലത്തെ തിരികെ നേരം സന്ധ്യയായി. കുട്ടികൾ വിശ്രാം പൊരിഞ്ഞതു കരയുന്നു. പട്ടമഹാഷി വീണ്ടും പാചകപ്രപൂതി തുടങ്ങി. ഒരു വിധം കുറെ പലഹാരം ഉണ്ടാക്കി അതിൽ പെട്ടെന്നു ദിവസത്തേക്കെ വച്ചുകൊണ്ടു ബാക്കി കുട്ടികൾക്കു കൊടുത്തു. തിരിഞ്ഞു നോക്കിയപ്പോൾ ചീറ്റു ദിവസത്തേക്കെ സുക്ഷിച്ചുവച്ചിരുന്ന പലഹാരം മുഴവൻ ഒരു കാട്ടപുച്ച കടനു തിനുകഴിഞ്ഞതിനും. കുട്ടികൾ വിക്കീ വിക്കീകരിഞ്ഞു. പ്രതാപഗൾന്റെ മനസ്സു് ഉതകിപ്പോയി. ഈ കാഴ്ച അദ്ദേഹത്തിന്റെ മമ്മിളിയെ ഭേദിച്ചു. കാസിശ്രീകർഷ്ണൻ നേക്ക് അതെരത്തിലുള്ള കാംപിന്യം കഷ്ണമാണെന്നും ചക്രവർത്തി ധമ്പയും നടത്തിയാൽ നന്നായിരിക്കുമെന്നും അക്ക്‌ബർക്ക് ഏഴു തിരികെ അക്ക്‌ബരാക്കെട്ട് ഈ ഏഴുത്തു് പ്രതാപൻ കീഴടങ്ങുന്ന

തിന്തു ഒരു അടയാളമാണെന്ന കത്തി സാമ്രാജ്യം മുഴുവൻ പല രേഖാപ്രസ്താവനും നടത്തുവാൻ ആരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ പുഡി എന്ന ഒരു രാജപുത്ര പ്രമാണി അക്ക്‌ബറോട്ട് ആ ഏഴു തുംബ പ്രതാപസിംഹന്റെതാകാൻ തരമില്ലെന്നും അദ്ദേഹം ചക്രവർത്തിയുടെ കിരീടലഘുിക്കപോലും മററായത്തെന്ന വണങ്ങുന്നതല്ലെന്നും വാദിച്ചു. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ പുഡി ചക്രവർത്തിയുടെ പ്രതിനിധിയായി പോയി പ്രതാപനെ കാണണമെന്നും പ്രതാപൻ കീഴടങ്ങുന്നപക്ഷം ചിരുട്ട് രാജയാനി മാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുർവ്വിക്കുന്നതും അദ്ദേഹ പും ഭരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന രാജ്യങ്ങൾ മുഴുവൻ വിട്ടുകൊടുക്കുന്നതു കൂടാതെ പല മുന്നുന്ന സ്ഥാനമാനങ്ങളും അദ്ദേഹത്തിനു സമാനിക്കുന്നതാണെന്നും അക്ക്‌ബർ പറഞ്ഞു. പുഡി ചെന്ന ചക്രവർത്തിയുടെ സന്ദേശം പ്രതാപനും അറിയിച്ചേരുതോടുള്ളി അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ശത്രുവിനു് കീഴടങ്ങുത്തെന്നുള്ളി ഗുണ ദോഷിച്ചു. പ്രതാപൻ പിന്നെയും അക്ക്‌ബത്തെ ഉപദേവം സഹിക്കാൻ പാടില്ലാതെ തീന്ത്തിനാൽ സിസ്യനദിതീരത്തിലെബന്ധാം ചെന്ന പുത്രനായി ഒരു രാജ്യം നൂമാപിച്ചു് അവിടെ പാത്രകളുംയാമെന്നു് ആലോചിച്ചു. അപ്പോൾ സാംഗന്റെ പ്രധാനമന്ത്രിയായിത്തന്നു ഭാമൻ തന്റെ കുടുംബവകു സ്വന്തു മുഴുവൻ പ്രതാപനെന്നു ആവശ്യങ്ങൾക്കായി നീക്കി വയ്ക്കാൻ സന്നദ്ധനായിരിക്കുന്ന എന്നും ആ സ്വന്തു കൊണ്ട് ഇതുപയോഗിക്കുന്നതും ഭാമാരെ പയ്യേണ്ട കൊല്ലുതേതുകു് പോറ്റുവാൻ കഴിയുന്നതാണെന്നും കാണിച്ചു് ഒരെഴുത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു എഴുതി. ദൈവം നിർദ്ദേശനല്ല എന്ന പരഞ്ഞുകൊണ്ട് രാണാ ചാടി എഴുന്നേറ്റു ആ പണം വത്തതി അതു കൊണ്ട് ഒരു സൈന്യത്തെ ശേഖരിച്ചു ചിരുട്ട് ശൈഖക അക്ക്‌ബൻ തന്നിൽനിന്നു് അപഹരിച്ച രാജ്യങ്ങൾ മുഴുവൻ വീണാട്ടുത്തു.

പ്രതാപന സപ്ലോക്കുടി ആയുർഖ്വാഖ്യായിൽനാവെ
കീൽ അദ്ദേഹം ചരിറുതാം കീഴടക്കമായിരുന്നു. എന്നാൽ
അതിനമുഖ്യ കാലധികം പ്രാപിപ്പാനായിരുന്നു അദ്ദേഹ
ത്തിന് വിധി. ആസന്നമരണനായി കിടന്നപ്പോൾ ഒരു ദിവ
സം അദ്ദേഹത്തിൻറെ ക്ലീൻകളിൽനിന്ന് അന്ത്യാര അവി
ച്ചിന്മായി പ്രവഹിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിൻറെ
വിശ്രദ്ധനാരായ രാജപുരു പ്രമാണികൾ അതിാളള കാര
ണം ചോദിച്ചു.

പ്രതാ—ശത്രുവിന് കീഴടങ്ങുകയില്ലെന്ന നിഞ്ഞൾ¹
എന്നോട് പ്രതിജ്ഞയെച്ചും എൻ്റെ ആശാവിന സമാ
ധാനം ഉണ്ടാകം. അമരനെപ്പറ്റാറി എന്നിക്കെ വിശ്രദ്ധാസം
പോര. തെന്തുള്ളട വനവാസകാലത്തു തെന്തുൾ രെക്കൽ
ഒരു കടലിലിൽ പാത്തിരുന്നു. അമരൻ കൂടിയാതെ അകത്തു
കേരി. ഒരു മുളകുപു² അവൻറെ തലപ്പാവിൽ കൊണ്ടു തല
പൂവു കീറിപ്പോയി. സഹോദരയാരെ! കട്ടികളെ! നിഞ്ഞൾ
രെക്കലും ഭോഗേച³ചതുരാക്കരു. എത്ര കഷ്ടപ്പാടുകളും
ഡെയ്റ്റുണ്ടാക്കുടി സഹിക്കേണമെ എന്ന പരണ്യകൊണ്ടു
ആ മഹാനഭാവൻ പരബ്രഹ്മയെ പ്രാപിച്ചു.

സ്വാമിഭക്തി

അറംഗസീബ് തന്റെ പിതാവായ ഷാജിഹാനെ
ബന്ധനസമാക്കി ദില്ലി ചക്രവർത്തിയായിത്തീർപ്പോൾ
രാജസമാനിലെ മരിറായ പ്രധാന രാജ്യമായ മാർവാർ
ഭരിച്ചവന്നത് യശോവന്തസിംഹനായിതനു. ഈ യശോവ
ന്തസിംഹൻ മഹാത്മരാം മഹാബലശാലിയുമായ ഒരു
ദേശാദ്ധ്യാത്മകന്തിന്നതിനാൽ ഷാജിഹാൻ അദ്ദേഹത്തെ
തന്റെ പ്രധാന ദൈനാപതിയായി നിയമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ
നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഷാജിഹാൻറെ സീമന്തപൂർവ്വനായ
ധാരായുടെ പാർപ്പത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ട് അറംഗസീബി
നോടു മുമ്പാം ചെയ്യേണ്ടതായി വന്നു. അറംഗസീബിന്
യശോവന്തൻറെ പരാക്രമങ്ങളും ജനസ്വാധീനതയേയും
മറ്റും പാറി ഭ്യമണ്ഡായിതന്നതിനാൽ താൻ ചക്രവർത്തി
പദത്തെ അഭ്രോഹണാം ചെയ്തിട്ടും അദ്ദേഹത്തെ ദൈനാ
പതിസ്ഥാനത്തിൽനിന്നും മാറ്റിയില്ല. എന്നാൽ ധാതാരി
ക്കല്ലും തന്നെ അവക്ക് അഭന്നുന്നും വിശ്രദാസമ്പണായിത്
നാല്ലു. അറംഗസീബ് താൻ ഹീന്ദുക്കൾക്കു ദോഷകരമായി
നികത്തിക്കളും മറ്റും ഏപ്പല്പ്പട്ടിയപ്പോൾ യശോവന്തനെ
പുർബാധികം ശക്തിക്കൂട്ടും ദേഹപ്പട്ടികയും ചെയ്തു. ‘ട്ടവിൽ
വല്ല മലവന്നിരും മരോരാ പിടിച്ചെടുക്കില്ലും ശല്യം തുല
ന്തനാൽ മതി’ എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ടു പാദപ്പാ അദ്ദേഹ
ത്തെ ആഫ്‌ഗാനാറ്റുണിലെ ഗവൺമെന്റാക്കി കാബൂളിലേ
ണ്ണു് പരാജയായി. യശോവന്തൻ തന്റെ സീമന്തപൂർവ്വനായ
പുട്ടിസിംഹനെ മാർവാറിൽ പ്രജാപരിപാലനത്തിനായി
നിശ്ചയിച്ചും വച്ചു കൂടംബവസ്തുമെന്തനായി കാബൂളിലേണ്ണു
പോയി.

പുട്ടുസിംഹനെ ചങ്കവത്തി ഉടൻതന്നെ ദില്ലിയിലേയ്ക്ക് ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി. രാജക്കമാരൻറെ രണ്ടു കൈക്കും ചേള്ളൽ പിടിച്ചുകൊണ്ട് 'കട്ടി ! കട്ടിയുടെ കൈകൾക്ക് അല്ലെന്തു പോലെ വിറയലുണ്ടെന്ന നാം കേട്ടിട്ടുണ്ട്'. അതുണ്ടാ എന്ന പരീക്ഷിക്കാനാണ് പിടിച്ചുത്തു' എന്ന് അറംഗസീ ബു' പറഞ്ഞു. അതിനു പുട്ടി 'എന്തു വിറയലാണ്' ? ചങ്കവത്തി വാസ്തവിലുത്തോക്കുട്ടി കൈ കൊടുക്കുന്നവനു' ദയത്തിനു ഗോം അവകാശം ?' എന്ന മറുപടി പറഞ്ഞു. ചങ്കവത്തി അതുകേട്ടു സദേശാഷയ്ക്കു നടിച്ചു' 'സേവകാ ! ഇന്നലെ ആ സിംഹക്കമാരനായി തയ്യപിച്ചുവരുത്തിയ ആ നീരാളയുടുമ്പു' ഇവിടെ കൊണ്ടവാ' എന്ന കല്പിച്ചു. അതു സേവകൻ കൊണ്ടവന്നപ്പോൾ പുട്ടി സിംഹനെ ആലിംഗനം ചെയ്തു' ആ കണ്ണുകരുതു താൻ തന്നെ ആ രാജക്കമാരനെ ധരിപ്പിച്ചു. പുട്ടുസിംഹൻ സഹജമായി ഗ്രഹത്തിലേയ്ക്ക് മട്ടുണ്ടി. പാദ ഷായുടെ സന്നിധിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞെ ഉടൻതന്നെ രാജക്കമാരൻ' ദേഹം അത്രയും ഒരു പുക്കച്ചിൽപ്പോലെ തോന്നി. തീക്കട്ടു വാരിയെക്കുള്ള തേച്ചാലുണ്ടാകുന്ന നീററൻ അദ്ദേഹ ശതിനു' ഉടൽ മുഴവൻ ഉണ്ടായി. ആ കണ്ണുകും രാജക്കമാരൻറെ വയത്തിനായി ചങ്കവത്തി പ്രത്യേക സന്റുഭായ തിരിൽ തീപ്പിച്ചു' മുൻകൂട്ടി വത്തുവിച്ചുതന്നു ഒരു ദയകരമായ വിഷ കണ്ണുകമായിതന്നു. ഉടിച്ചു' വല്ല വിയത്തിലും അഴിച്ചുവച്ചു. എന്നിട്ടും നീററല്ലിനു ഒരു ശമനവും കണ്ടില്ല. വിഷം അതിനുകമായി ദേഹത്തിന്റെ അഭാതർഭാഗാണി ലേയ്ക്ക് കടന്ന കഴിഞ്ഞതിനും. ആ സാധുവിന്റെ കമ അശ്വിപ്പവേശം ചെയ്യാൻ എന്ന മാതിരി നിമിഷത്തിൽ കഴിഞ്ഞതു.

ഈ വത്തമാനം കാണുള്ളിൽ എത്തിയപ്പോൾ യശോവ നന്നൻ ഏതുമാത്രം വധവന്നിച്ചു എന്ന പറയേണ്ടതില്ലെല്ലാ.

അങ്ഗതാടക്കുടി മലമ്പനി പിടിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു രണ്ട് പുത്രരാത്രം അവിടെവച്ചു തന്നെ മരിച്ചു. ആധി വ്യാധിക്ക് അടക്കിപ്പെട്ടു് ധീരോദാത്തനായ യശോവാത്സാം ഹനം കട്ടാശേഷനായി.

മാർവാർ അനാധ്യാത്മകായി, യശോവന്തൻ്റെ ഒരു ധമ്പതി അപ്പോൾ ഗർഭം ധരിച്ചിരുന്നു. ഗർഭം ഏഴുമാസമായി, കിരീടാവകാശിയായ ഒരു രാജക്കമാരനെ ആരാണി പ്രസവിക്കുമെന്നായിരുന്നു. രാജപുത്രരാത്രെ പ്രത്യാഗ്ര. അതുപോലെ ഗർഭം പുണ്ണിമായപ്പോൾ ആ സ്ത്രീരഥം അജിതൻ എന്ന നാമധേയത്തിൽ ലക്ഷ്മണയുക്തനായ ഒരു പൂർണ്ണപ്രജയ പ്രസവിച്ചു. ആ കമാരനേയും റാണിയേയും അനന്തരായികളെയും കൂട്ടിക്കൊണ്ടു് യശോവന്തൻ്റെ ഫുഖ്യ സേനാപതിയായ ദ്രോഡാസൻ കാബുളിൽനിന്നുന്നു് മാർവാറി ലേഡു പുറപ്പെട്ടു. അവക്ക് ദില്ലിമാറ്റമായാണു് നാട്ടിലേഡു മടങ്ങേണ്ടിയിരുന്നതു്. ദില്ലിയിൽ എത്തിയപ്പോൾ അറംഗ സീബ് അജിതനെ താൻ മുറുട്ടു വള്ളത്തിക്കൊള്ളാമെന്നും അതിലേഡുയി ആ ശിശ്രൂവിനെ തന്നെ എല്ലാഭ്യാസങ്ങൾ ദ്രോഡാസനോടു പരിഞ്ഞയച്ചു. രാജപുത്രരാം ചക്രവർത്തി പ്രതിത്യാ ദ്രോഡാസം ക്രൂരമാണെങ്കിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭദ്രാജ്യവും ക്രൂരാജ്യവും ശിശ്രൂഹത്യയ്ക്കു് ഒരുവന്പടത്തകവ കിട്ടി. അതുമേൽ കവിത്തതാണു് ഒരിക്കലും ധരിച്ചിരുന്നില്ല. കുട്ടിവായുടെ മൂഹയിൽ—പോരാ വായ്ക്കത്തു്—ആ സു് തന്ത്രം അപ്പോൾ കയറിയിരിക്കുന്നതെന്നും പറയുന്നതു കേട്ടില്ലെങ്കിൽ കേൾപ്പിപ്പാനുള്ള ശക്തി അറംഗസീബിനു ണ്ണുന്നും അവക്ക് നല്ലപോലെ അറിയാമായിരുന്നു. കാര്യം അങ്ങനെയെല്ലാമീതനീട്ടം ധീരോദാസൻ കുലം യില്ല. ആ വിദ്യ കഴിച്ചു് ബാക്കി വല്ലതുമെങ്കിൽ അതു മാത്രമേ തന്നോടു പററു എന്നും തന്റെ ജീവനമുള്ള കാല

അതോളം അജിതനെ ചക്രവർത്തിക്കു കാണ്ണാൻകൂടി നാധിക്കു
നാതല്ലെന്നും അദ്ദേഹം മറുപടി അയച്ചു. അറംഗസിബ്
നല്ല വാക്കു പറഞ്ഞു; ഇണങ്ങാഷിച്ചു; ഒന്നിനും തന്നെ രാജ
പുത്ര പ്രമാണി വശപ്പെട്ടില്ല. ഒരുവിൽ പാദഷാ അദ്ദേഹ
തന്നെ വിളിച്ചുവരത്തി ‘അഞ്ചു’ ഒരു മഹാബുദ്ധിഹീനനും
വിചാരണയുന്നമാണെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. നാലുവ
ശ്രൂം സുക്ഷിച്ചുനോക്കിയോ ? നിങ്ങളെ എൻ്റെ ഭന്നാർ
ഇതിനു മുൻപുതന്നെ വളരെതുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഈതെന്തു
മെഡിസൈനുചക്രമായഉല്ലാംപ്രമാണു ! കൂടിയെ രക്ഷിപ്പാൻ
നിങ്ങളെക്കാണ്ടു പററുകയില്ല. മാനഡംഗവും മരണവും
മാത്രം ഫലം. കൂടിയെ വിച്ചുതന്നാൽ നിശ്ചിയായമായി മാർവ്വാ
റിലേഫ്സു മടങ്ങാം. ഉൾ്ലാഭാസനന്നെന്നതനെ ഞാൻ അവിടെന്നെ
രാജാവായി അഭിഷേകം ചെയ്യാം. എതിനും ഞാൻ തയ്യാ
റാണു. എന്തു വരം വേണമെക്കിലും ഈ കാർത്തിനു പ്രതി
ഫലമായി ചൊംക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ല എന്ന പറഞ്ഞു.
ഉൾ്ലാഭാസനൻ്റെ കല്ലുകൾ ക്രൂയാക്കാണ്ടു ചുവന്നു, പുരികം
വളച്ചു അധിരത്തിനേൻ്റെ പല്ലുകൾ അമത്തിക്കാണ്ടു ദീർഘ
ശ്രോസം വിച്ചു അദ്ദേഹം പ്രത്യുത്തരം പറഞ്ഞു. “പ്രഭാ!
അവിടുനു ഈ ഉൾ്ലാഭാസനനെ ആരെന്നാണു വിചാരിച്ചതു ?
രാജപുത്രന്മാർക്കും ഇപ്പോൾ അവത്തെ പുരോഗമികളുടെ
മനോഭയയ്യും കൃത്യനിഷ്പയമില്ലെന്നു ഞാൻ പുണ്ണമായി
സമ്മതിക്കാം. എന്നാൽ അവിടെയുമിവിടെയുമായി അവ
തടവ ഇടയിലും ചില ആശാനങ്ങൾ കിടന്നുമെന്നു അവി
ടുനു അറിയാതെപോയതിൽ ഞാൻ അതക്കുത്തെപ്പുട്ടുനു. ബു
ദ്ധിഹീനനും വിചാരണയും ആരാണെന്നു അവിടുനു
തന്നെ ഓത്തു നോക്കണാം. അവിടുനു ഒരു പ്രത്യക്ഷഭേദവ
തെപ്പോലെ എന്തു വരം വേണമെന്നു എന്നോടു ചോദിച്ചു.
ആ അതുപ്പാടിനു ഞാൻ കൃതജ്ഞനെന്നായിരിക്കുന്നു. എന്നിക്കു
രാവേക്ഷ മാത്രമെയ്യുള്ളൂ. അതു അജിതക്കമാരനെ ധരിപ്പി

ക്കാൻ അവിടുന്ന് ഉണ്ടാക്കിവച്ചിട്ടുള്ള കൊച്ചു നിരാളയു കൂപ്പ് ഒന്ന കാണണമെന്നുള്ളതു മാത്രമാണ്.” അരംഗസി ബേം കൈവാർ ഉറയിൽനിന്നും ഉണ്ടി. ഉദ്ധാരാസനം ഉണ്ടി. ചക്രവർത്തിപിന്മാരി. ‘നാം തമിൽ എതാരാലും കൊട്ടാര ത്തിനകത്തു വച്ചു് ഒരു ദ്രവ്യം ഭവണം എന്ന പറഞ്ഞു. ‘ശരി എന്നാൽ അതു വെള്ളിയിൽവച്ചു് ആയിക്കൊള്ളുട്ടേ’ എന്ന പറഞ്ഞു രാജപുത്ര പ്രമാണി അദ്ദേഹത്തെ പിടി പിരിഞ്ഞു.

വാനുവഞ്ചിൽ ഉദ്ധാരാസണ്ണയും അന്തരാധികളുടെയും സ്ഥാനിയിൽ ദയനിയം തന്നെയാണിരുന്നു. നാലുവരഷത്തും അവരെ ഭയക്കരമായ ശരൂരേസന്ന്യം വളരുത്തിരുന്നു. അവൻ തന്ത്രജ്ഞനും; റാണി മുതലായ അബലകൾ അവമാനിക്കും; അജിതനെ കൊണ്ടുപോകും; ഇന്ത്യം കാണ്ണാൻ ആക്കം യാതൊരു ദീർഘദിവസവും ആവശ്യമായിരുന്നില്ല. ഒരു നിലുണ്ടിമാറ്റം കാണാതെ ഉദ്ധാരാസൻ വിഷമിച്ചുകൊണ്ട് നിന്നപ്പോർ ‘മിംബാ വേണ്ടാ മിംബാ’ എന്ന ചോദിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു പുഡംമഹാദിവ വ്യാപാരി ഒരു വലിയ വട്ടിനിറച്ചു മിംബായിയുമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ അട്ടക്കൽ വന്നപ്പോൾ സേനാധിപതിക്ക് ആ വ്യാപാരിയെ കണ്ണപ്പോർ അനിർവ്വചനീയമായ സാന്നിഡിനും അവനു ഉദ്ധാരാസനിന്റെമേൽ കൗൺസിലും തോന്തി. ‘പുഡാ! എറ്റാണു് ഈന്ത ഒന്ന മുഖം വാടിക്കാണുന്നതു്’ എന്നു് മിംബാ വ്യാപാരി ചോദിച്ചപ്പോർ ഉദ്ധാരാസൻ അവനോടു് അരംഗസിബും നീറുന്ന നില്ക്കുന്നരമായ നിശ്ചയത്തിന്തോൻ്റെ കുമ പറഞ്ഞു കൈകൾ പൂശിച്ചു. ‘പൊന്നംരയതിനെ അടിസ്ഥാനം രക്ഷിക്കാം’ എന്നു് അവൻ ഏറ്റു പറഞ്ഞു. ഉദ്ധാരാസനു് ആ വയോപ്പുഡം വാക്കിൽ പുണ്ണ്യവിശ്വാസം തോന്തി. അജിതനെ എടുത്തു് അവനെ എല്ലിച്ചു. അവൻ ഒരുവിധം ശിശ്രൂപിക്കുന്ന മിംബാ

വട്ടിക്കൈ തെള്ളത്രവച്ചു മേൽമുണ്ടുകൊണ്ട് പൊതിഞ്ഞു സെസന്യുതിയിൽനിന്നും മല്ലുത്തിൽനിന്നും വെളിയിലേയ്ക്കു കടപ്പാൻ ഭാവിച്ചു.

‘ആ കാല്യനാർ എന്തു പണ്ണത്തിനു മീറ്റായി വാങ്ങി ചു’ എന്ന് ഒരു ഭേദമില്ല.

‘ഒരു വാങ്ങിച്ചില്ല അപ്പുനേ’ എന്നായി വ്യാപാരി.

ഈ വാങ്ങിക്കാണ്ടായും പിനെ ഇന്തി അവൾ എന്ന വാങ്ങിക്കും? ഈതാൻ പടച്ചുവൻ അവക്കും വച്ചിട്ടുള്ള ഒരു വിലഞ്ഞു ദിവസം’ എന്നു മരുറായ ഭേദം പറഞ്ഞു.

‘ഒന്നും വിററില്ലിയോ കാക്കാ ? വട്ടിയോനു നേരേ കണക്കാട്ടു’ എന്നായി മുന്നാമത്തൊരു ഭേദം.

അപ്പോൾ അതിരെലെ കടന്നപോയ ഒരു പട്ടാളനായ്ക്കൻ ‘തൊഴ്ന്നുന്ന തിക്കണ്ണത കാക്കായെ ഇട്ടു വട്ടത്തിലാക്കന്നതെ ന്തിനാ പിള്ളുരെ! അന്നേദാനു കടന്ന പോകട്ടു അന്നേദാനുടെ പാട്ടിനു’, പാശം ചെച്ചപ്പും എന്നു പറഞ്ഞു ആ ഭേദത്താരെ ശാസിച്ചു. വ്യാപാരി പത്രക്കു തുട്ടിയിൽ കിടന്ന പിടയ്ക്കു ജീവനോട്ടുടി ഒരവിധം കോട്ടയ്ക്കു വെളിയിലേമായി.

അപ്പോഴേയ്ക്കും ഉദ്ധാദാസൻ രാജപുത്രന്മാരുടെ പതിവു നൂറ്റും ഒരു കൂടിക്കുള്ളെയല്ലോ വെടിമതനു കിടന്നിതനു ഒരു പുരയ്ക്കുന്നതിട്ടും തീകൊള്ളുത്തി ഭൗമാക്കിയതിനെന്നു ശ്രദ്ധം കൂതിരഘൂറയ്ക്കരി ‘വതവിനേടാ വതനുവർ?’ എന്നു പറഞ്ഞു ഇടവും വലവും കൂറവും വാളും കൊണ്ടു് ശറുംസെസന്യുതിയിനെന്നു നടവിൽനിന്നും തനിക്കു് ഒരു പാതയുണ്ടാക്കി എത്താനും അനചരനയാണോട്ടുടി രാമബാണംപോലെ പാഞ്ഞു് ക്ഷണാനേരം കൊണ്ടു് കോട്ടയ്ക്കു വെളിയിൽ ചാടി. ശറുംഭന്മാരിൽ പലതാം പിൻതുടന്റു് എക്കില്ലോ

അവക്ക് ഉർഭാദാസനാപുമെത്താൻ കഴിഞ്ഞതില്ല. മനോവേഗ തെരാച്ചുടി പായുന്ന ഉർഭാദാസനം മിരായി കച്ചുവട ക്ഷാരനം രാജകമാരനമായി. ആണ്പു എന്ന പദ്ധത ശിവരത്തെ പ്രാപിച്ചു. അവിടെ നിരാഹരണാതം നിരീഹരണാതമായ ഏ താനം തപോധനയാർ താമസിക്കാനണായിതനു. അവർ സംഗതി അറിഞ്ഞപ്പോൾ അജിതനെ നിഗ്രഹമായി വളർത്തിക്കൊള്ളാമെന്ന് എന്നു. കമാരനെ അവത്തെ കയ്യിൽ എല്ലിച്ചും വച്ചു രാജ്യരക്ഷയ്ക്കായി ഉർഭാദാസൻ മാർവ്വാരിലും എത്തു.

കൂടിയും ഉർഭാദാസനം കിളിക്കല്ലേപ്പോലെ പറഞ്ഞപോയ പുതാനും അരംഗസീബ് അറിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിനു ജനിച്ച കോപത്തിനും വ്യസനത്തിനും ലഘജയ്ക്കും അവസാന മില്ലായിരുന്നു. വിണ്ണം ഒരു മഹാദൈക്ഷരമായ ദൈസന്ധത്തെ ശേഖരിച്ചുകൊണ്ട് അരംഗസീബും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കനി ചുപ്പത്രനായ അക്ക്‌ബറും യുദ്ധത്തിനായെത്തു. അപ്പോഴാണ് സാമീവാരിലെ റാണാവായ രാജസിംഹനും ഉർഭാദാസനും ഒന്നുചേര്ന്നതു്. ഈ അക്ക്‌ബറും രാജകമാരനെ സിംഹാസനാ രൂഡനാക്കവാൻ രാജപുത്രന്മാർ ശ്രമിച്ചു എന്നതും അവരുടെ ഉദ്യമത്തെ വിഹലിഭവിപ്പിച്ചതു് അരംഗസീബ് തന്നെയായിരുന്നു എന്നും ഇവിടെ പ്രസ്താവ്യമാണു്. ആ ഉദ്യമം വാസ്തവത്തിൽ ഉർഭാദാസൻനേരതായിരുന്നു. ഉർഭാദാസനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനച്ചരണാതം ഷാകൈകയുള്ള രാജപുത്രനും രാജകുമാരനും അരംഗസീബിന്റെ വാദവന്നലേവനും കണ്ണ പിൻമാറിയതു്. നേരും വെള്ളതപ്പോൾ അക്ക്‌ബറും മേലാൽ വേണ്ടവരത്തെന്നു് ചോദിക്കാനായി തന്റെ കൂടാരംതിന്റെ നടയിൽ കാത്തു നില്ക്കുന്നതു ഉർഭാദാസൻ കണ്ണ. ‘അവിടുത്തെ രക്ഷിക്കുന്നതിനു താൻ ഉണ്ടു്’ എന്നു് ആ രാജപുത്രപ്രമാണി ദൈഡിന്മായി പറഞ്ഞു് അപ്പാരുദ്ധനാരായ ആയിരും ഭട

നാരോട്ടുടി അക്ക്‌ബറ കൂട്ടംവസമെതം മലയിലേക്ക് നയിച്ചു. തന്റെ കനിഷ്ഠ സഹോദരനോട് അജിതകമാ രനെ സുക്ഷിച്ചുകൊള്ളുവാൻ ശ്രീകൈത്തിയുംവച്ചു് അക്ക്‌ബറ രക്ഷിക്കുന്നതിനു ബദ്ധകക്കണ്ണനായ ഉർഭാഭാസൻ അദ്ദേഹ രൈത രാജന്മാനം ഗ്രംജരം മുതലായ രാജ്യങ്ങൾ കടത്തി വിച്ചു് ടട്ടവീം മഹാരാജ്ഞങ്ങൾത്തിൽ കൊണ്ടുപെറ്റ ഭദ്രമായി ആക്കി.

അരംഗസീബു് പിാനയും അജിതനെപ്പിടിക്കാൻ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉർഭാഭാസൻ മഹാരാജ്ഞന്തിൽ ഹോ യിതന അവസരം നോക്കി അജിതനെ സുക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു കൂടുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹീദരരു വധിപ്പിച്ചു. എക്കിലും അതുകൊണ്ടു് ചക്രവർത്തിക്കു് ഉദ്ദിഷ്ടപ്പലം സിഖിച്ചില്ല. മാർവാറിലെ രാജപുത്രപ്രമാണികൾ അജിതനെ തന്ത്ത്വദ മഹാരാജാവുന്നു മനസ്സിലാക്കി പർവതരാഖരത്തിൽനിന്നു് നാട്ടിലേക്കു കൊണ്ടുപോയി പട്ടാടിശേഷകം ചെയ്തിപ്പിച്ചു. അ ഷ്ടൂഫേഴ്സും ഉർഭാഭാസൻ മടങ്ങിപ്പുത്തി.

ചക്രവർത്തി വീണ്ടും മാർവാർ രാജ്യം ആകുമിക്കാൻ വട്ടംകൂട്ടുമായിതനു. എന്നാൽ തനിക്കു് അണ്ണനെ ഒന്നും തനെ മേലാൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ പാടില്ലാത്ത വിധത്തിൽ ഒരു സംഗതി കിട്ടപ്പെട്ടതു് അദ്ദേഹം ആയിട്ടും അരിഞ്ഞതു്. അക്ക്‌ബറനെ അതിബേസൗദ്ധ്യവതിയായ ഒരു പുതുംയൈ രാജന്പമാനിൽ വിച്ചുവച്ചാണു് അദ്ദേഹം മഹാരാജ്ഞത്തിലേ ക്കു് ഓടിയതു്. ആ പുതുംയൈ ഉർഭാഭാസൻ യദ്മാചിതം രക്ഷിച്ചുപോറും. തന്റെ പഴതുംയൈ ആ പെൺകുട്ടിയുടെ മേൽ ചക്രവർത്തിക്കു് അസാമാന്യമായ വാസ്തവ്യമുണ്ടായിരുന്നു. ആ സ്കൂരത്തിനു് അപ്പോൾ പതിനൊറു വയസ്സു് തിക്ക ഞൗത്തിനു. തന്റെ പൊതുംയൈ രാജപുത്രനാശ എത്തുവിധി ത്തിലേക്കിലും ഉപദവിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതിലധികം വലു

തായ ഒരവമാനം ചക്രവർത്തിക്ക് സംഭവിക്കാനില്ലായിരുന്നു. അതു വിചാരിക്കാനുത്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ തീക്ക തീരി; തെരുപ്പുകൾ തള്ളാൻ. ഒരിക്കൽ മുധ്യാദാസനെ വിളിച്ചു വത്തതി അരംഗസീബ് പറഞ്ഞു:

അരം—എനിക്ക് ഈനി അജിതനെ വേജാം. അജിതൻ എതായാലും ശരിയായി വളന്ന് മാർവ്വാറിലെ സിംഹാസന തെരു ആരോഹണം ചെയ്യുകഴിഞ്ഞുവല്ലോ.

മുധ്യാ—ശരീ, പിനെ.

അരം—ഞാൻ അവിടുത്തെങ്ക് വരും തരാമെന്ന് ഒരവ സരംതിൽ പറഞ്ഞു. അവിടുന്നാണ് വാസ്തുവഞ്ചിൽ എനി ക്ഷൈപ്പാർ വരും തരേണ്ടിയിരിക്കുന്നതു്.

മുധ്യാ—സർവ്വശക്തനായ അവിടുന്ന് എവിടെ ? ഈ നില്ലാരനായ ഞാനെവിടെ? എനിക്കിൽനിന്ന് എല്ലു വരമാണ് അവിടുന്ന് അപേക്ഷിക്കുന്നതു്?

അരം—എൻ്റെ പൊതു—അക്ക് പ്രതിരുദി—അക്ക് പ്രതിരുദി—അവിടെതെ കയ്യിലാണെല്ലോ. ആ കൂട്ടിയെ എനിക്ക് തീരിയെ കിട്ടുന്നും.

മുധ്യാ—(പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി) അജിതനായിട്ടുണ്ടാക്കിയ കൊച്ചുച്ചുപ്പ് ആ കൂട്ടിക്ക് ഇട്ടനോക്കുന്നുമെന്നായിരിക്കും അ വിടുതെ താൽപര്യം. കൂട്ടി കൂടാം വളന്നപോയെല്ലോ,

അരംഗ.സീബിൻ്റെ കല്ലുകളിൽ വെള്ളം നിറഞ്ഞു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാക്കെളിൽ ധാതോത്തു കളവുമില്ലെന്ന മുധ്യാദാസൻ മനസ്സിലാക്കി.

മുധ്യാ—അവിടുത്തെപ്പാലെ കരളിന്ന് കട്ടിയുള്ള ഒരു പുതാഷവ്യാളുത്തെ ഞാൻ ഈ ജനംതിൽ കണടിടില്ല. എ ഞാൻ ഇപ്പോൾ അവിടുത്തെങ്ക് ഇതു ഭയവും വിറയലും?

അരം—ഞാൻ എന്നെന്നപ്പറാറി ലഭജിക്കുന്നു. എന്നെന്ന അവിടുവാം ദയവുണ്ടായി രക്ഷിക്കാണോ. കൂട്ടിക്കു് വയസ്സ് പതിനാറായി. ശത്രുമഖ്യംഡിൽ അവർ എന്തിനൊ ജീവിക്കുന്ന പോ? ജീവിക്കുന്നതോന്തോ? ഒദ്ദേശ്യത്തിനാലായാം,

ഉള്ളാ---അവിടുന്നു വിചാരിക്കുന്നോ? കണ്ണും. ആർ ആർഡാണു് ശത്രു? ആ അബലധായ സ്കൂളിൽനാം രാജപുത്രനും കു് എല്ല ദോഷം ചെയ്തു? അവിടുന്നു് അവിടുന്നതെ തോതു വച്ചു് അനുഗ്രഹ അളക്കാതു!

അരം—അവർ ഇപ്പോൾ ഉണ്ടോ? ഉണ്ടക്കിൽ എവിടെ?

.

ഉള്ളാ—കൂടുതലുണ്ടോ.

അരംഗസീബു് ഉള്ളാദാസനമായി രാജസ്ഥാനത്തു ചെന്നു് പുത്രികയക്കാണുക എന്നതെന്ന നിശ്ചയിച്ചു. മാർവാ റിനു് സമീപം ഒരു വലിയ കൊട്ടാരം അവത്തെ ദ്രാഘിക്കു് വിഷയിച്ചു. അടുത്തു് ചെന്നപ്പോൾ പദ്ധതിയിൽനിന്നു് കൊള്ളുവായുടെ ശ്രദ്ധും പുരപ്പുട്ടന്തരകുട്ട ചാകുവത്തി ആശയമുണ്ടാക്കു. ഗോപുരം ഗാട്ടകാർ മുതൽ തിരുമ്പിക്കുപിക്കു തവണക്കാർവരെ താൻ ആ കൊട്ടാരത്തിൽ കണ്ണടക്കു് എല്ലാം മഹിമദിയമതക്കാരെത്തരംനായായിരുന്നു. ‘ഇതെത്തു മുസ്ലിംകാൻ രാജാവിന്നു രാജധാനിയാണു്? എന്നു് അരംഗസീബു് ഉള്ളാദാസനോടു ചോദിച്ചു. ‘പറയാം’ എന്നു് മാത്രം ഉള്ളാദാസൻ മറുപടി പാരാത്തു. കുറേതുടി മനോനൃത്തം നടന്നുചെന്ന പ്രോഗ്രാമു് വന്നുവയ്ക്കാവുംനായ ഒരു മഹമുദ്ദീയ പുരോഹിത നോടു് ചോദിച്ചു് കുറാനിലെ പല സംശയങ്ങൾക്കും നീവു തനിവരുത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന തന്റെ പ്രിയചെന്തരുതിയെങ്കണ്ടു ചക്രവർത്തി ആനന്ദസാഹരണതിൽ മുഴക്കി. ആ എപ്പുംകുർഖ മുഴവൻ ആ സ്കൂളീയ ഉദ്ദേശിച്ചു് ഉള്ളാദാസൻ ചെയ്തു

താണ്ടാനം ദില്ലിയിലെ അഭിവൃദ്ധത്തിൽ താൻ വളര്ത്തിയി തന്നെപകിൽ കൂടി കന്ധക എ സമിൽഡിയിൽ വളരകയില്ല യിതന്ന എന്നം അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ഉർബാദാസന നോക്കി ‘അവിടുന്ന തന്നെയാണ്’ പുണ്യശാലി; ഞാൻ മഹാപാപിതനന്ന എന്ന് അരംഗസീബു് പറഞ്ഞു.

അരംഗസീബും പെണ്ട്രീയമായി സന്ധിച്ചതിന്റെ ശേഷം അവർ തമ്മിൽ ഒരു ദീർഘമായ സംഭാഷണം നടന്നു. അതു കഴിഞ്ഞേപ്പാൾ അരംഗസീബിനു് ഉർബാദാസ രസീ മഹാമനസ്സുതയേയും മറ്റൊന്നും അല്ലെങ്കിലും കരിച്ചുള്ള ബഹുമാനം ദീർഘസീബവിക്കുകയും അതു് അദ്ദേഹം ഉർബാ ദാസനോടു തുറന്ന തന്നെ പരയുകയും ചെയ്തു.

അര—ഞാൻ ഈതാ കയ്യിലിരിക്കുന്ന കരാൻ പുസ്തകം തൊട്ടു സത്യം ചെയ്യുന്നു. ഈനീ മേലാൽ മാർവാർ രാജ്യം അകുക്കിക്കുകയില്ല. എന്നീര സൈന്യത്വത്വാക്കുട്ടി പെണ്ട്രീ യെ വിട്ടുകിട്ടുന്നും.

ഉർബാ—അങ്ങനെയാക്കുട്ടി. ഈ സ്നേഹത്തെത്തിനു് മഹയ ദീയമതത്തെപ്പറ്റി വേണ്ട അഞ്ചാനം വത്തുത്തുവാൻ ഞാൻ പല ഏപ്പാടുകളിലും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും ദില്ലിയിലെപ്പോലെ അതിനു സൈനകയ്യും ഈവിഭാഗങ്ങാകയില്ലെല്ലാ. അതിനാൽ അവിടുനു് പെണ്ട്രീയെ കൂടിച്ചുകൊണ്ടു പോകുന്ന തിൽ എന്നീക്കു സന്ദേശമേയുള്ളൂ.

അര—ഉർബാദാസാ! അങ്ങനെയെപ്പോലെയുള്ള ഉണ്ടമപ്പുതു ഷണ്മാരെ ഞാൻ ലോകത്തിൽ കണ്ടിട്ടില്ല. അങ്ങനേയ്യു പല സ്ഥാനമാറ്റാണെങ്കിലും തരണമെന്നു് ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു.

ഉർബാ—എന്നീക്കു് യാതൊന്നും അപേക്ഷയില്ലെനു് അവിടുനു് ഈനീയും അറിയുന്നില്ലെല്ലാ.

അറ—അതുപോരാ. എന്നൊക്കിലും അപേക്ഷിച്ചുകഴിയ.

ഉർബാ—എന്നാൽ മാർവാറിലെ ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾ മൂന്കാലത്തു് ദില്ലിസാമ്രാജ്യത്തോടു ചേറ്റപോയിട്ടുണ്ട്. അവ അജിത് മഹാരാജാവിനായി വിട്ടുകൊടുക്കണം.

അറ—അങ്ങനെ ചെയ്യാം, അതു് രാജാവിനായി. അന്നേദ്ദേശി ?

ഉർബാ—രാജാവിന കിട്ടുന്ന തന്നെയാണാനിക്കും. അതല്ലാതെ വേരെയില്ല. വേണമെന്നപേക്ഷയുമില്ല.

‘അങ്ങനെയെപ്പോലെ ഒരു മന്ത്രിയുണ്ടായിത്തന്നെവകിൽ ഞാൻ ഭ്രാഹ്മികം ജയിക്കും, എന്ന് അരംഗസീബ് ഗത്തു സ്വരംതിൽ പറഞ്ഞു് പെണ്ണത്തിനേയും ത്രിക്കൈക്കാണ്ട് ദില്ലിയിലേയ്ക്കു മടങ്ങി. അജിതൻ ശ്രദ്ധിച്ചായ ത്രിക്കാതെ രാജ്യപരി പാലന്നും നടത്തി.

അജിതൻ ഒരു തീരുമാനിരോധനാനിയായിത്തന്നു. തന്റെ സകലെല്ലാപത്രങ്ങൾക്കും എകകാരണമായ ഉർബാദാസനെ ആ പാപി യാതൊരു സംഗതിയും ത്രിക്കാതെ കരെക്കാലം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ബഹുജ്ഞതിച്ചു. ആ വർഷമാനം കേട്ടപ്പോൾ പെണ്ണരകാർ രാജാവിനോടു് എതിർപ്പാൻ ഒരുന്നും എക്കില്ലോ. ആ മഹാൻ അവരെ ആ ഉദ്യമത്തിൽനിന്നു വിരമിപ്പിച്ചതേയുള്ളൂ. അപ്പോഴേയ്ക്കു് അരംഗസീബ് മരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രൻ ബഹുജ്ഞൻ ചക്രവര്ത്തിയായിത്തയ്ക്കു്. ബഹുജ്ഞൻ അജിതനെ കീഴെക്കുവാൻ അതാണു് അവസരം എന്നു കരതീ ഉർബാദാസനോടു് അജിതൻ പ്രവർത്തിച്ച അപരാധത്തെപ്പറ്റാറി തന്നീക്കാരായി വളരെ വ്യസനമുണ്ടാണോ. ഉർബാദാസൻ ഒരു വാക്കമാറ്റം പറയുകയാണോക്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ രാജ്യത്രാഷനാക്കവാൻ

താൻ തയ്യാറാണെന്നും പറഞ്ഞതയും. അതിന്“ ആ ദേശാദി മാനിയും രാജ്യഭക്തനമായ മഹാസഭാവരൻറെ പ്രത്യുത്തനരം മാർവാർ പിടിച്ചുടക്കണമെന്ന മോഹമുഖണ്ഡങ്ങിൽ ബഹുമാർ വരാമെന്നും പക്ഷേ തന്റെ ശവത്തെ മറികടന്നല്ലോതെ മാർവാറിൽ ബഹുമാർ വലതു കാൽ കുത്തുവാൻ താൻ സ്ഥാ തിക്കന്നതല്ലെന്നും മാത്രമായിരുന്നു. അഞ്ചിതനും തന്റെ കുത്തിക്കന്നതല്ലെന്നും ഫലം ഏറ്റത്താമസിയാതെ അനുഭവിച്ചു. പിതൃനിർവ്വിശ്വാഷനായ രൂപ്യാഭാസനെ അവമാനിച്ചു അദ്ദേഹത്തിന്“ അകാല മരണം തന്റെ പുത്രൻറെ വധം” ശത്രാഞ്ചം തന്നെ സംഭവിച്ചു. കലിയിൽ കുമ്ഹമലം കയ്യോടെ എന്നും സാല്പ്പാ അഭിയുക്ത വചനം.

